

BANKA HESAPLARININ KULLANDIRILMASI VE CEZA SORUMLULUĞU^(*)

Dr. Öğr. Üyesi İlhan BULUT^(**)

Öz

Banka hesaplarının kullanılması, üçüncü kişilerin belli bir menfaat karşılığında banka hesaplarının kullanımını suç faaliyeti yürüten kişilere devretmesi anlamına gelmektedir. Halk arasında “banka hesaplarının kiralanması” olarak adlandırılan bu durum, son yıllarda sıkça rastlanan yeni bir kriminolojik olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Ekonomik sıkıntılar yaşayan kişilerden belirli bir ücret karşılığında elde edilen banka hesapları, yasadışı bahis, suç gelirlerinin aklanması, dolandırıcılık, hırsızlık ve terörizmin finansmanı gibi suçlarda kullanılmaktadır.

Suç örgütleri, suç faaliyetlerini kolaylaştırmak ve kimliklerini gizlemek için başkalarına ait banka hesaplarını tercih etmektedir. Bu hesaplar aracılığıyla suçtan elde edilen paralar hızla yurt içindeki veya yurtdışındaki güvenli hesaplara aktarılmakta, nakit olarak çekilmekte veya kripto paraya dönüştürülmektedir. Böylece paranın izini sürmek ve asıl suçlulara ulaşmak oldukça zorlaşmaktadır. Banka hesaplarını kullandıran kişilerin çoğu, işlenen suçlar ya da hesaplarını kullanan kişiler hakkında yeterli bilgiye sahip olmamaktadır. Bu durum, suçla mücadelede ciddi engeller oluşturmaktadır.

Siber alanda işlenen suçlar açısından önemli bir enstrüman haline gelen banka hesaplarının yol açtığı cezai sorumluluğun incelenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmada, banka hesaplarını kullandıran kişilerin işlenen suçlar karşısındaki cezai sorumluluğu, farklı suç tipleri açısından değerlendirilmektedir. Uygulamada, bu kişilerin cezai sorumluluklarının tespitinde çeşitli sorunlar yaşandığı gözlemlenmektedir. Özellikle hesap sahiplerinin işlenen suçlara ilişkin kastlarının yeterince incelenmediği, genellikle yardım eden konumunda olan bu kişilerin faillik çerçevesinde değerlendirildiği, zincirleme suç hükümlerinin uygulanmasında ihtilaflar bulunduğu görülmektedir. Ayrıca banka hesaplarının suç işlemek amacıyla kullanılması sorununun Türk hukukunda yeterince bilinmediği ve yargılamalarda bu olgunun kendine has özelliklerinin dikkate alınmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, banka hesaplarının suç amacıyla kullanılması sorununun kavramsal olarak netleştirilmesi, kriminolojik yönlerinin daha iyi anlaşılması ve yargılamalarda daha titiz ve ayrıntılı incelemeler yapılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler

Banka Hesaplarının Kullanılması, Banka Hesaplarının Kiralanması, 5549 s. Kanun m. 15, Yasadışı Bahis, Dolandırıcılık, Hırsızlık, Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu, Terör Örgütüne Finansman Sağlanması Suçu.

^(*) [Makalenin Dergiye Geliş Tarihi](#): 26.09.2024 - [Makalenin Kabul Edildiği Tarih](#): 11.11.2024
[DOI No](#): 10.54704/akdhfd.1556442

^(**) Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Anabilim Dalı / Ankara, Türkiye
[E-posta](mailto:ibulut@aybu.edu.tr): ibulut@aybu.edu.tr, ilhnbtl@gmail.com
[Orcid Id](https://orcid.org/0000-0003-1246-7137): <https://orcid.org/0000-0003-1246-7137>

MONEY MULING AND CRIMINAL LIABILITY

Abstract

The utilization of bank accounts refers to the transfer of bank account usage to individuals engaged in criminal activities in exchange for a certain benefit. Commonly referred to as “renting bank accounts,” this has emerged as a new criminological phenomenon, particularly in recent years. Bank accounts obtained from individuals facing financial difficulties are frequently used in crimes such as illegal betting, money laundering, fraud, theft, and financing of terrorism.

Criminal organizations prefer using others’ bank accounts to facilitate illegal activities and conceal their identities. Through these accounts, proceeds are quickly transferred to secure accounts domestically or abroad, withdrawn in cash, or converted into cryptocurrency, making it difficult to trace the money and apprehend the true perpetrators. Most individuals who allow their bank accounts to be used are often unaware of the crimes or the people involved, creating significant obstacles in combating crime.

Given the increasing role of bank accounts in cybercrimes, analyzing the criminal liability stemming from their use has become critical. This study evaluates the criminal responsibility of those who permit the use of their bank accounts, focusing on various types of crimes. It is observed that there are several issues in practice when determining their liability. Particularly, the intent of account holders in relation to the committed crimes is often inadequately assessed, and these individuals, who usually play an aider role, are frequently treated as principal offenders. Additionally, there are conflicts regarding the application of successive offenses provisions. Furthermore, the unique characteristics of this phenomenon are insufficiently recognized in Turkish law.

In conclusion, the conceptual clarification and better understanding of the criminological aspects of this issue are necessary, along with more detailed scrutiny in judicial practice.

Keywords

Money Muling, Renting of Bank Accounts, Law No. 5549 art. 15, Illegal Betting, Fraud, Theft, Money Laundering, Financing Terrorism.

Extended Abstract

Criminal organizations have increasingly leveraged technological advancements to exploit banking systems, with money muling emerging as a prominent tool for criminal activities. The rapid development of technology has made it easier to transfer large sums of money quickly and discreetly, providing significant opportunities for criminal enterprises. However, increased scrutiny of bank accounts by legal authorities has led perpetrators to use bank accounts belonging to ordinary individuals in order to maintain anonymity.

In the process known as money muling, criminals recruit individuals to transfer illicit funds through their personal bank accounts in exchange for a commission. These individuals, referred to as money mules, often have little to no knowledge of the crimes being committed or the identities of the perpetrators. Typically, they hand over their banking information, mobile banking access, or even physical bank cards, without a real understanding of the legal consequences of their actions.

Money muling is frequently employed in a wide range of criminal activities, including illegal betting, money laundering, fraud, theft, and financing terrorism. Under Turkish law, Article 15 of Law No. 5549 makes it a criminal offense to fail to declare that banking transactions are carried out on behalf of another individual. This law aims to combat the growing use of personal bank accounts for criminal purposes.

The use of money muling significantly complicates law enforcement efforts to track both the criminals behind the operation and the illicit funds. In cases such as fraud, the existence of a legitimate bank account can give victims a false sense of security. Additionally, the use of money mule accounts allows criminals to rapidly withdraw funds, transfer them to foreign accounts, or convert them into cryptocurrencies, thereby obscuring the money trail. Investigations often reveal that the owners of the mule accounts know little about the actual perpetrators, which further impedes efforts to bring the masterminds of these schemes to justice.

Given the crucial role that money mules play in these schemes, they face criminal liability for facilitating illegal activities. Despite this, the role of the money mule is often passive compared to that of the primary perpetrators. In

most cases, mules are merely providing their accounts and remain largely unaware of the full extent of the criminal activity. These distinctions necessitate a careful analysis of the extent of their criminal liability.

This study examines the criminological framework of money muling and explores the criminal liability of money mules under Turkish law. It also analyzes the main types of crimes in which money mules are utilized, noting that each crime's unique characteristics impact the degree of criminal responsibility assigned to the mule.

In Turkish law, money muling remains a relatively unknown phenomenon, leading to challenges in judicial proceedings. One of the key issues involves the interpretation of mens rea, or criminal intent, in these cases. Courts often fail to adequately examine whether money mules acted with full knowledge or intent regarding the crimes they facilitated. Furthermore, the potential application of Article 30/4 of the Turkish Penal Code, which absolves individuals from criminal liability if they were inevitably mistaken about the illegality of their actions, is never considered in court decisions involving money mules.

Another area of concern is the role of complicity in these cases. In many instances, the actions of a money mule would qualify them as an aider rather than a principal offender. However, court rulings often do not sufficiently distinguish between aiders and perpetrators, resulting in unfair convictions. These and other procedural issues have led to a number of unjust verdicts in cases involving money mules.

The challenges surrounding money muling in Turkish criminal law stem largely from the fact that the phenomenon is not yet well understood, leading to superficial investigations and prosecutions. As this issue becomes more prevalent, it is essential for Turkish legal practitioners to develop a more nuanced understanding of money muling and for courts to approach these cases with greater precision. While criminal proceedings must serve as a deterrent, they must also ensure fairness in assessing the liability of money mules.

GİRİŞ

Dünya hızlı bir teknolojik dönüşüm içerisindedir. Bu dönüşüm suç dünyasını da etkilemekte ve yeni suç yöntemlerinin ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Teknolojinin ve artan sosyal iletişimin nimetleri suç endüstrisi tarafından hızlıca benimsenmektedir. Bu doğrultuda suç örgütleri daha kolay suç işlemek ve ceza tehdidinden kurtulmak amacıyla karmaşık ve çok katmanlı suç mekanizmaları inşa etmektedir.

Teknolojik gelişmelerin bir sonucu olarak ortaya çıkan yeni suç yöntemlerinden biri de üçüncü kişilere ait banka hesaplarının bir menfaat karşılığında suçtan elde edilen gelirlerin aktarılmasında kullanılmasıdır. Banka hesaplarının hukuka aykırı işlemler yapan kişi ve örgütlere kullandırılması görece yeni bir yöntem olmakla birlikte önemli bir hukuki ve toplumsal soruna dönüşmeye başlamıştır¹. Halk arasında “*banka hesabının kiralınması*” olarak bilinen bu eylem ile sıradan kişilere ait banka hesapları suçtan kaynaklanan malvarlıklarını aklama, dolandırıcılık, yasa dışı bahis ve terör örgütlerine finansman sağlanması başta olmak üzere çeşitli suçların işlenmesinde kullanılmaktadır. Bu sayede anonimlik sağlanarak asıl faillerin takibi ve tespiti engellenmektedir.

¹ Ticaret Bakanlığı 26 Nisan 2024 tarihinde yaptığı bir duyuru ile banka hesaplarının kullandırılması sorununa ve sosyal medyanın bu amaçla kullanımına dikkat çekmiş ve konuyla ilgili vatandaşları uyarmıştır. Ayrıca banka hesabı (IBAN) kiralama sorunu Ticaret Bakanlığı ve diğer ilgili kurumların katılımıyla Sosyal Mühendislik Dolandırıcılığını Önleme Çalıştayı'nda (20-21 Nisan 2024) ele alınmıştır. Bkz. “Ticaret Bakanlığı İban Kiralama İlanları Başta Olmak Üzere Sosyal Mühendislik Dolandırıcılıklarına Karşı Harekete Geçti”, Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı, Erişim Tarihi: Temmuz 07, 2024, <https://ticaret.gov.tr/haberler/ticaret-bakanligi-iban-kiralama-ilanlari-basta-olmak-uzere-sosyal-muhendislik-dolandiriciliklarina-karsi-harekete-gecti>.

Banka hesaplarının kullanılması sorunu sadece ülkemiz ile sınırlı olmayıp diğer ülkelerde de karşılaşılan bir problem niteliğindedir. İngilizce’de “*money muling*”, Almanca’da “*Finanzagententätigkeit*” olarak adlandırılan bu olgu için genellikle genç ve yoksul kişilerin seçildiği ve bu kişilerin kolay yoldan para kazanma vaadi ile ikna edildiği görülmektedir. Bu amaçla açılan sosyal medya sayfaları aracılığı ile kolay bir şekilde geniş kitlelere ulaşılmaktadır².

İngilizce litatürde “*money muling*” olgusu resmi makamlarca ilk defa 2005 yılında rapor edilmiştir³. Almanya’da bu mesele benzer tarihlerden itibaren resmi raporlara ve mahkeme kararlarına yansımıştır⁴. Dolayısıyla çalışmamıza konu olan bu olgu görece yeni bir suç fenomenidir. Buna rağmen yabancı literatürde bu konuyla ilgili akademik çalışmaların bulunduğu ve giderek arttığı görülmektedir. Türk hukukunda ise bu konuya ilişkin müstakil bir çalışmanın eksikliği hemen göze çarpmaktadır.

Çalışmamız belirli bir olgu ve onun kavramsal çerçevesi ile sınırlıdır. Buna göre banka hesabını kullandıran kişiler, asıl suç failleri ile organik bir ilişkileri olmayan ve bir menfaat karşılığında banka hesaplarını suç teşkil eden eylemler için kullandıran kişilerdir. Banka hesap sahiplerinin işlenen suçlardaki rolü banka hesabını üçüncü kişilere kullandırma ve bazı durumlarda para transferlerini de gerçekleştirme eylemi ile sınırlıdır. Bu eylem ve suçlu profili kriminolojik olarak belirli ve özel bir olgunun varlığına işaret etmektedir. Dolayısıyla asıl faillerin bizzat kendi banka hesaplarını suçta kullanmaları veya belli bir menfaat talebi olmaksızın hatır gönül için gerçekleştirilen banka hesabı kullandırma eylemleri bu olgunun dışında kalmakta ve çalışmamızın doğrudan konusunu teşkil etmemektedir.

Son olarak terim sorununa değinmek gerekmektedir. Farklı ülkelerde çerçevesini çizdiğimiz bu olguya ilişkin özel bir adlandırma yapılmış ve bu adlandırma hem öğreti hem de uygulamada genel kabul görmüştür. Buna karşın Türk yar-

² Bu konuyla ilgili medyada son yıllarda pek çok haber yapılmaktadır: “Kiralık banka hesabı’ tuzagında şok detaylar: 300 bin liraya yüzde 8’lik pay!”, Milliyet Gazetesi, Erişim Tarihi: Temmuz 07, 2024, <https://www.milliyet.com.tr/gundem/kiralik-banka-hesabi-tuzaginda-sok-detaylar-300-bin-liraya-yuzde-8lik-pay-7047177>; “Yüksek kazançla kiralık banka hesabı araniyor” ilanlarına dikkat! Baş şüpheli olabilirsiniz”, NTV, Erişim Tarihi: Temmuz 07, 2024, https://www.ntv.com.tr/galeri/turkiye/yukse-kazancla-kiralik-banka-hesabi-araniyor-ilanlarina-dikkat-bas-supheli-olabilirsiniz,HqAo_4MrsknlhMKuQStRg; “Banka hesabınızı kiralayın’ mesajına dikkat”, TRT Haber, Erişim Tarihi: Temmuz 07, 2024, <https://www.trthaber.com/haber/gundem/banka-hesabinizi-kiralayin-mesajina-dikkat-654878.html>.

³ Rainer Hulsse, “The Money Mule: Its Discursive Construction and the Implications”, *Vanderbilt Journal of Transnational Law* 50, no. 4 (2017): 1010.

⁴ Baden-Württemberg eyaletinin 2010 yılına ait finansal suçlar raporunda banka hesabını kiraya veren kişilerin finansal suçlardaki rolü ile ilgili bilgilere ve önemine yer verilmiştir. Bkz. “Finanzermittlungen Jahrbuch 2010”, Baden-Württemberg Landes Kriminalamt, Erişim Tarihi: Temmuz 11, 2024, https://ub01.unituebingen.de/xmlui/bitstream/handle/10900/80311/Finanzermittlungen_20101.pdf?sequence=1&isAllowed=y

gı uygulamasında bu olgu için kullanılan özel bir ifade bulunmamaktadır. Halk arasında kullanılan “banka hesabının kiralanması” ifadesi ise hukuki anlamda sorunlu ve yanlış bir adlandırmadır⁵. Dolayısıyla bu olgu için “banka hesabının kullandırılması” ifadesinin kullanılması hukuki olarak daha doğru olacaktır. Bu nedenle çalışmamızda yaygın kullanımın aksine “banka hesabının kullandırılması” ifadesi tercih edilmiştir.

I. BANKA HESABININ KULLANDIRILMASI KAVRAMI

A. GENEL AÇIKLAMALAR

Banka hesabının kullandırılması kavramını, bir kişinin kendi adına açılmış olan banka hesabından, belli bir menfaat karşılığında olmak üzere, yine kendi adına ama başkası hesabına bizzat işlem yapması veya hesap bilgilerini, banka şifrelerini, banka kartlarını ve mobil bankacılık sistemleri de dahil olmak üzere banka hesabının kişiye mahsus kullanım imkanlarını üçüncü kişilere devretmesi olarak tanımlayabiliriz.

Banka hesabının kullandırılması eyleminde iki temel unsur bulunmaktadır. İlk unsur bu işlemin belli bir menfaat karşılığında yapılması, ikinci unsur ise banka işleminin görünüşte banka hesap sahibi adına gerçekte ise suçun arka planında yer alan asıl suç ortakları hesabına yapılmasıdır.

Karşılaştırmalı hukukta banka hesabının kullandırılması daha çok suç gelirlerinin aklanması suçu çerçevesinde ele alınmaktadır⁶. “Money muling” olarak adlandırılan işlemde “mule” yani katır olarak adlandırılan şahıs üçüncü bir kişiden banka hesabına gelen parayı nakit veya başka bir formda çoğunlukla yurtdışındaki başka banka hesaplarına aktaran ve bunun karşılığında bir komisyon alan kişi olarak tanımlanmaktadır⁷. Uygulamada çoğunlukla virüs ve benzeri zararlı

⁵ Kira bir sözleşme türü olup 6098 s. Türk Borçlar Kanunu'nda (TBK) m. 299'da “Kira sözleşmesi, kiraya verenin bir şeyin kullanılmasını veya kullanmayla birlikte ondan yararlanılmasını kiracıya bırakmayı, kiracının da buna karşılık kararlaştırılan kira bedelini ödemeyi üstlendiği sözleşmedir.” şeklinde tanımlanmaktadır. Banka hesapları ise kişiye özel olarak tanımlanmakta olup bu hesapların üçüncü kişilere belli bir komisyon veya kira karşılığında kullandırılması hukuka uygun değildir. Dolayısıyla banka hesaplarının bir kira sözleşmesinin konusu olması ve üçüncü kişilere kullandırılması hukuka aykırıdır. Bir kişinin kendisi adına fakat başkası hesabına bankacılık işlemi yapması ise 5549 s. Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun (5549 s. K.) çerçevesinde düzenlenmiş ve yükümlü kuruma yazılı bildirim koşuluna tabi tutulmuştur.

⁶ Muhammad Subtain Raza, Qi Zhan ve Sana Rubab, “Role of Money Mules in Money Laundering and Financial Crimes a Discussion Through Case Studies”, *Journal of Financial Crime* 27, no. 3 (2020): 912; Luuk Marc Jacobus Bekkers ve ER Leukfeldt, “Recruiting Money Mules on Instagram: A Qualitative Examination of the Online Involvement Mechanisms of Cybercrime”, *Journal of Deviant Behavior* 44, no. 4 (2023): 604-05; Jochen Metz, “Neue Phänomene bei Kriminalität und Rechtsmissbrauch”, *Juristische Rundschau* 2019, no. 10 (2019): 499; “Public Awareness and Prevention Guides - Money Muling”, EUROPOL, Erişim Tarihi: Temmuz 02, 2024, <https://www.europol.europa.eu/operations-services-and-innovation/public-awareness-and-prevention-guides/money-muling>.

⁷ Raza, Zhan ve Rubab, “Role of Money Mules in Money Laundering,” 912.

yazılım ve yöntemler ile ele geçirilen banka hesaplarından ya da diğer siber suçlardan elde edilen paralar, kimliklerinin ifşa olmaması için asıl suçluların hesapları yerine “*money muling*” yapan yani hesabını kullandıran kişilerin hesaplarına gönderilmekte, aktarılan para ilk fırsatta çekilmekte ya da yurtdışında belli bazı ülkelerdeki bankalara gönderilmektedir⁸.

“*Money muling*” ekonomik çıkar amaçlı siber suçlarda⁹ çok önemli bir rol oynamaktadır. Çünkü bu transfer işlemine aracılık eden şahıslar suç örgütlerinin suçtan elde ettikleri gelirleri aklarken veya güvenli bir yere aktarırken kimliklerinin gizli kalmasına yardımcı olmaktadır¹⁰.

Banka hesabını kullandırma kavramının daha iyi anlaşılması için ayrıca banka hesabının ne olduğuna bakmamız gerekmektedir. Banka hesabının kanuni bir tanımı bulunmamaktadır. Öğretide ise banka hesabı kavramı; müşteri ile banka arasındaki ticari işlemlerin temelini oluşturan, hesap sahiplerinin bütün para hareketlerini bir bütün olarak gösteren ve belirli muhasebe kurallarına uygun olarak tutulan muhasebe kayıtları olarak ifade edilmektedir¹¹. Banka hesabı genel bir kavram olup banka işletmeleri özel amaç ve hizmetler için farklı hesap türleri açmaktadır¹².

Banka hesabının kullandırılması olgusunun kapsamına girebilmesi için bir banka veya finansal kuruluşa ait olan ve para transferlerine izin veren bir hesabın varlığı yeterli olacaktır. Bu hesabın bir gerçek veya tüzel kişiye ait olması önemli değildir. Tüzel kişi adına açılmış banka hesaplarının bu iş için kullanılması halinde tüzel kişi adına banka hesaplarını kullandıran gerçek kişiler sorumlu olacaktır.

B. SUÇ MEKANİZMASINDA BANKA HESABININ KULLANDIRILMASININ İŞLEVİ VE KRİMİNOLOJİK ÇERÇEVESİ

Banka ve finans sektöründe para transferleri internet ve dijital altyapının gelişmesi ile çok pratik ve ucuz hale gelmiştir. Artık para transferlerinin büyük

⁸ Luuk Bekkers, Ynze Van Houten, Remco Spithoven vd., “Money Mules and Cybercrime Involvement Mechanisms: Exploring the Experiences and Perceptions of Young People in The Netherlands”, *Journal of Deviant Behavior* 44, no. 9 (2023): 1369.

⁹ Siber suçlar, siber bağımlı (cyber-dependent) ve siber destekli (cyberenabled) suçlar olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Siber bağımlı suçlar, gelişen teknoloji ile birlikte ortaya çıkan yeni bir suç türü olup bilgi teknolojilerini kullanarak yine bilgi teknolojilerini hedef alır. Hackleme ve fidye yazılımları siber bağımlı suçlar olarak ifade edilmektedir. Siber destekli suçlar ise geleneksel suçların bilgi teknolojileri kullanılarak işlenmesini ifade eder. İnternet ortamında yapılan dolandırıcılık, hırsızlık vb. bütün suçlar bu kapsam girmektedir. Her iki suç türünün işleyiş mekanizmasında (modus operandi) banka hesaplarını para transferleri için kullandıran kişiler (money mules) önemli bir rol oynamaktadır. Bekkers ve Leukfeldt, “Recruiting Money Mules,” 603-04.

¹⁰ Raza, Zhan ve Rubab, “Role of Money Mules in Money Laundering,” 912, 17; Bekkers, Van Houten, Spithoven vd., “Money Mules and Cybercrime,” 1368.

¹¹ İbrahim Kaplan, “Banka Hesabı Türleri, Hesap Sahibinin ve Hesap Türünün Tayininden Uygulanacak Kurallar”, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi* 49, no. 01 (1994): 273.

¹² Kaplan, “Banka Hesabı Türleri,” 274 vd.

çoğunluğu fiziki ortam ve araçlar yerine elektronik ortamda yapılmaktadır. Suç dünyası da elektronik para transferinin getirdiği imkanlardan yararlanmak için harekete geçmiştir. Mevzuattakki eksiklik ve boşlukların varlığı teknolojinin kriminal amaçlar ile kullanılmasını kolaylaştırmaktadır¹³.

Banka hesabını kullandıran kişilerin işlenen suçlardaki rolünü anlamak için öncelikle dahil oldukları suç mekanizmasının genel bir açıklamasını yapmak gerekir. Dolandırıcılık, yasadışı bahis, suç gelirlerini aklama gibi suçların işlenmesi için kurulan örgütler bu mekanizmanın temelidir. Bu örgütlerin içerisinde hiyerarşik bir düzen bulunmaktadır. Bu hiyerarşide örgütün temel işleyişini, işlenecek suçun planlamasını yapan çekirdek üyeler, belli konulardaki bilgi ve uzmanlıkları ile örgüte destek veren ve suçun işlenmesini kolaylaştıran destekleyici ve suçu kolaylaştırıcı kişiler ve hiyerarşinin en altında yer alan banka hesabını kullandıran kişiler bulunmaktadır¹⁴.

Dolandırıcılık, yasadışı bahis ve suçtan kaynaklanan malvarlıklarının aklanması başta olmak üzere çeşitli suçları işleyen kişiler banka hesapları üzerinden para transferleri yoluyla izlerini kaybettirmektedir. Ayrıca bu kişiler sözkonusu banka hesaplarını yasadışı bahisten kaynaklanan paraların toplanması, nakledilmesi ve ödenmesi gibi işlemler için kullanmakta, bu hesaplar yoluyla terör örgütlerini finanse etmekte, suçtan elde edilen paraların aklanmasını sağlamakta ve vergi kaçırmak için ticari ödemeleri bu amaçla kullanılan hesaplara yapmaktadır¹⁵.

Banka hesabını kullandırma farklı aşamaları içeren bir süreçtir. İlk aşama irtibat aşamasıdır. Suç örgütleri banka hesaplarını kullanmak istedikleri kişilere toplu e-mailler, iş ilan siteleri, sosyal medyada verilen ilanlar, okul ve sosyal ağlar veya yüz yüze irtibat kurma gibi farklı yollarla ulaşmaktadır¹⁶. Bu suç için te-

¹³ Kim-Kwang Raymond Choo, "Money Laundering and Terrorism Financing Risks of Prepaid Cards Instruments", *Asian Journal of Criminology* 4, no. 1 (2009): 11-12.

¹⁴ Bekkers, Van Houten, Spithoven vd., "Money Mules and Cybercrime," 1370.

¹⁵ Bu tespitler için bkz. "Ticaret Bakanlığı İban Kiralama İlanları Başta Olmak Üzere Sosyal Mühendislik Dolandırıcılıklarına Karşı Harekete Geçti" Bildirisi, Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı. Bu bildiri Ticaret Bakanlığı ve Türkiye Bankalar Birliği (TBB) tarafından 20-21 Nisan 2024 tarihlerinde yapılan "Sosyal Mühendislik Dolandırıcılığını Önleme Çalıştayı" sonucunda yayınlanmıştır. Farklı alanlardan pek çok paydaşın katılımı ile gerçekleşen bu çalıştayı konuyla ilgili güncel sorunların farkına varılması ve harekete geçilmesi açısından önem arz ettiği kanaatindeyiz.

¹⁶ Raza, Zhan ve Rubab, "Role of Money Mules in Money Laundering," 912. Yazarlar, Hollanda polislerinin raporlarına dayandıkları çalışmalarında yüz yüze yapılan irtibatların okul, park, spor kulüpleri, aile ve arkadaş çevreleri kanalıyla gerçekleştiğini belirtmektedir. Suç örgütlerinde banka hesapları için kullanılacak kişileri bulmakla görevli elemanlar (recruiter) bulunmaktadır. Bu şekilde para kazanabileceklerini duyan bazı şahıslar bizzat kendileri de suç örgütlerine ulaşmaya çalışmaktadır. Bir diğer önemli irtibat kurma metodu internette verilen sahte iş bulma ilanlarıdır. Bu yöntemde iş arayan kişiler iş bulma umuduyla sahte iş ilanlarına başvurmakta ya da suç örgütünün irtibat elemanı iş arayan kişilerin online iş arama ilanlarını ve özgeçmişlerini incelediklerini söyleyerek iş teklif etmektedir. En çok kullanılan bir diğer yöntem sosyal medyada yapılan ilanlardır. Facebook, Whatsapp, Telegram veya Instagram gibi mecralarda açılan sayfa ve gruplarda

mel hedef grupları ise geçim sıkıntısı çeken öğrenciler, genç işsizler, ev hanımları, engelliler, göçmenler ve mültecilerdir. Bu grupların ortak özellikleri ekonomik olarak sıkıntı yaşamaları ve ek bir gelire ihtiyaç duymalarıdır. İnternet ortamında gerçekleştirilen aldatici yöntemlere daha az aşına olan yaşlı ve emekliler de bu tür eylemlerin önemli hedef grupları arasında yer almaktadır¹⁷.

İkinci aşama ise irtibat kurulan kişiden suçun işlenme türüne göre gerekli olan banka hesap bilgilerinin veya kartlarının alınması ve kullanılmasıdır. Şayet yüz yüze irtibat kurulduysa hesap sahibinden banka kartı ve şifresi alınmakta, suça konu para yatırıldıktan sonra irtibatı sağlayan örgüt elemanı tarafından bu paralar ATM cihazlarından çekilmektedir. Bankaların para çekme limitleri sınırlı olduğundan tek bir suç için bazı durumlarda onlarca kişinin banka hesabı kullanılmaktadır¹⁸. Diğer yöntemlerde ise suça konu para, kullandırılan banka hesabına geldikten sonra üçüncü bir hesaba gönderme, nakit olarak çekip asıl faillere teslim etme, ön ödemeli kartlara yükleme vb. yollar ile dağıtılmaktadır. Buradaki temel amaç asıl suç failleri ile mağdur arasına menfaat karşılığında kullandırılan banka hesapları aracılığı ile katmanlar ekleyerek paranın takibini zorlaştırmaktır¹⁹. Son yıllarda suç konusu paraların bu amaçla kullandırılan banka hesabına

para kazanmak isteyen kişilerin kendilerine ulaşmaları istenmektedir. Son olarak romantik ilişki vaadiyle online veya yüz yüze bağlantı kurulan kişilerden banka hesaplarını kullandırması talep edilmektedir. Bkz. Raza, Zhan ve Rubab, "Role of Money Mules in Money Laundering," 915-18; Yine Hollanda'da suç faaliyetlerinde kullanmak için banka hesapları arayan örgüt üyelerinin Instagram adlı sosyal medya sitesinde kullandıkları yöntemleri, ifade ve görselleri, hedeflerini ikna etmek için kullandıkları araçları inceleyen bir araştırma için bkz. Bekkers ve Leukfeldt, "Recruiting Money Mules," 607 vd; ABD'de daha çok dolandırma amaçlı e-mail ve mesajlar ile bulunan kişilerin banka hesapları üzerinden illegal para transferlerinin yapıldığı görülmektedir. Banka hesabını kullanarak evden çalışıp para kazanacağı vaadiyle, romantik ilişki kurulan kişilerden sıradan bir talep görüntüsünde ve diğer farklı yollar ile kişiler ikna edilmekte ve banka hesapları illegal para transferlerinin yapılmasında kullanılmaktadır. Böylece başta yaşlılar ve gençler olmak üzere pek çok insan milyarlarca dolarlık bir suç endüstrisinin önemli bir parçası haline gelmektedir. Michael C. Galdo, Monica E. Tait ve Lisa E. Feldman, "Money Mules: Stopping Older Adults and Others from Participating in International Crime Schemes", *Department of Justice Journal of Federal Law and Practice* 66, no. 7 (2018): 98 vd; Türkiye'de ise genellikle sosyal medya ve yüz yüze ilişki metodunun kullanıldığı görülmektedir. Facebook ve Instagram'da "*Banka Hesabı Kiralama*" başlıklı ve binlerce takipçili sayfalar bulunmaktadır. Bu sayfalar incelendiğinde bu işlemler için Whatsapp ve Telegram gibi iletişim mecralarının da yoğun olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır. Kolay yoldan para kazanma vaat edilen bu gruplarda banka hesabını kiralamak isteyenlerin de bizzat ilan verdikleri görülmektedir. Bunun yanında sosyal medya mecralarında banka hesabını kiraya verdiği için hakkında ceza soruşturması veya kovuşturması başlatılan kişilerin oluşturduğu ve binlerce üyesi bulunan "*Banka Hesap Kiralama Mağdurları*" vb. başlıklarda gruplar bulunmaktadır. Bu mecraların çeşitliliği, yoğunluğu ve üye sayısının yüksekliği bu sorununun büyüklüğü hakkında önemli bir fikir vermektedir.

¹⁷ Hulsse, "The Money Mule," 1013; Galdo, Tait ve Feldman, "Money Mules," 97-98. Hollanda'da gençler arasında yapılan geniş kapsamlı bir araştırmada, gençlerin %10'u banka hesaplarını kullanmak isteyen kişiler ile çeşitli şekillerde karşılaştıklarını beyan etmiştir. Bu temasların çoğu online mecralarda olmakla birlikte kişisel ilişkiler yoluyla da irtibat kuran kişiler bulunmaktadır. Bekkers, Van Houten, Spithoven vd., "Money Mules and Cybercrime," 1373-74.

¹⁸ Bekkers ve Leukfeldt, "Recruiting Money Mules," 604.

¹⁹ Raza, Zhan ve Rubab, "Role of Money Mules in Money Laundering," 912-13.

geldikten sonra kripto para borsalarına aktarıldığı ve kripto para birimlerine dönüştürülerek izinin kaybettirildiği görülmektedir²⁰. Bu nedenle kripto para borsalarının yasal olarak regüle edilmesi, kullanıcıların kimlik bilgilerinin alınmasının zorunlu kılınması gibi çeşitli koşullar ile bu mecra ve araçların suç takibinden kurtulmak için elverişli bir yöntem olmaktan çıkarılması amaçlanmaktadır²¹.

Son aşama, kullandırılan banka hesabındaki para trafiğinin izlenmesi neticesinde hesap sahibinin suç örgütü tarafından işlenen suçlardan dolayı cezai takibat ile karşılaşmasıdır. Bu noktada para transferine banka hesabı ile aracılık eden kişilerin çoğu zaman iş veya ek gelir arayan, suç dünyasının karmaşık mekanizmasını yeterince anlayamayan kişiler olduğu, hatta bazılarının yasal bir iş yaptığını sandığı, bu kişilerin işlenen suçlar ve hesaplarını kullandırttıkları kişi veya örgütler hakkında çoğu zaman yeterli bilgiye sahip olmadığı görülmektedir²².

Banka hesaplarını kullandıran kişilerin profilleri ile ilgili yapılan kriminolojik çalışmalarda bu kişilerin çoğunlukla erkek ve sıradan vatandaş olarak nitelenen kişilerden oluştuğu, bu profilin para transferlerinde dikkat çekmek istemeyen örgütler için özellikle tercih edildiği ifade edilmektedir²³. Banka hesaplarını suç örgütlerine kullandıran kişilerin sayısı ise oldukça yüksektir. Europol banka hesabını kullandıran kişilere karşı 2021 yılında yaptığı operasyonda (Anti-Money Mule Operation - EMMA 7) üç aylık bir sürede 18.000 kişinin banka hesaplarını suç örgütlerine kullandırttığını tespit etmiş ve 1803 kişiyi yakalamıştır²⁴. Türkiye’de banka hesabını bir menfaat karşılığında kullandıran kişilerin sayısına ilişkin resmi bir veri veya akademik bir çalışma bulunmamaktadır. Fakat sosyal medyada “*banka hesabı kiralama mağdurları*” başlıkları ile açılan sayfa ve gruplara binlerce kişinin üye olduğu görülmektedir.

Banka hesapları kullanılan kişiler ile ilgili genel algı bu kişilerin kötü niyet taşımadığı, yasal bir iş veya işlem yaptığını düşündüğü veya parçası olduğu suç mekanizmasının farkında olmayan kişiler olduğu yönündedir. Bu nedenle Avrupa’da EUROPOL gibi kamu otoriteleri bu kişilere tipik bir suçlu olarak yaklaşmamakta, onların da suç örgütlerinin mağduru olduğu düşüncesiyle uyarıcı

²⁰ Murat Balcı ve Kerim Çakır, *Kripto Para ve Elektronik Para Suçları*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 117-18.

²¹ Kripto paralarla ilişkin ilk olarak “*Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik*”, (Resmi Gazetede Yayınlanma Tarihi: 16.04.2021, RG Sayı: 31456.) yayınlanmıştır. 26/6/2024 tarihinde kabul edilen ve 02.07.2024 tarih, 32590 sayılı Resmi Gazete ile yürürlüğe giren 7518 s. Kanun ile 6362 s. Sermaye Piyasası Kanunu’na kripto varlıklar ile ilgili hükümler eklenerek bu varlıklar ve varlıklara ilişkin platform ve hizmet sağlayıcıların yasal çerçevesi oluşturulmuştur.

²² Raza, Zhan ve Rubab, “Role of Money Mules in Money Laundering,” 913.

²³ Hulsse, “The Money Mule,” 1014.

²⁴ “European Money Mule Action leads to 1 803 arrests”, EUROPOL, Erişim Tarihi: Temmuz 11, 2024, <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/european-money-mule-action-leads-to-1-803-arrests>.

ve bilinçlendirici²⁵ çalışmalar yapmaktadır. Buna karşılık banka hesaplarını kullandıran kişiler ile ilgili bu imajın gerçekçi olmadığı, bu işlemi yapan çoğu kişinin bir suç mekanizmasına dahil olduklarının tamamen farkında olduğu yönünde farklı bir bakış açısı da bulunmaktadır²⁶.

Sonuç olarak suç örgütleri gerek banka hesaplarını kullanmak istedikleri kişilere ulaşmak gerek bu hesapları kullanmak konusunda farklı metod ve araçları kullanmaktadır. Teknolojinin gelişmesi ile birlikte bu yöntemler de karmaşıklaşmaktadır. Üçüncü kişilere ait banka hesaplarını kullanma suç faillerine önemli avantaj sağladığından iletişim dünyasının olanakları kullanılarak hedef gruplara ulaşılmakta ve banka hesapları belli bir komisyon karşılığında yasadışı işlemler için kullanılmaktadır. Bu karmaşık mekanizmada banka hesaplarını kullandıran kişilerin gerçekte bir mağdur mu yoksa hızlı kazanç hedefleyen ve her şeyin farkında olan kişiler mi olduğu tartışmalıdır. Kanaatimizce banka hesabını kullandıran kişilerin homojen bir grup olmadığı, dolayısıyla herkese uygulanacak standart bir şablonun bulunmadığı gerçeği göz önüne alınmalıdır. Bu nedenle her bir olayda somut koşullar ve kişisel özellikler çerçevesinde bir değerlendirme yapmak gerekmektedir.

II. BANKA HESABININ KULLANDIRILMASINDAN KAYNAKLANAN CEZA SORUMLULUĞU

A. GENEL AÇIKLAMALAR

Bir menfaat karşılığında kullandırılan banka hesapları yoluyla suçtan elde edilen paraların mağdurdan asıl suç faillerine aktarılması sağlanmaktadır. Bu nedenle banka hesabını kullandıran kişilerin farklı suç tipleri çerçevesinde ceza so-

²⁵ EUROPOL, bilinçlendirme kampanyası çerçevesinde "*Money Muling*" başlıklı web sayfasında bu konuyla ilgili bilgilendirme yaparak vatandaşları uyarmaktadır. Aynı sayfada otuzdan fazla dilde uyarıcı ve bilinçlendirici poster ve broşürler hazırlanmıştır. Bu broşürler için bkz. "*Money Muling*", EUROPOL, Erişim Tarihi: Temmuz 09, 2024, https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/austria_flyer.pdf.

²⁶ Hulsse, "The Money Mule," 1014. Nitekim Hulsse, çalışmasında banka hesabını kullandıran kişiler ile ilgili egemen olan naif mağdurlar söylemini analiz ederek eleştirmektedir. Aynı yönde; Galdo/Tait/Feldman banka hesabını kullandıran kişilerin yapılan işlemlerin içeriğine tamamen vakıf olmasa da basit bir araştırma ile yapılan işlemlerin meşru olmadığını anlayabileceğini ve banka hesabını kullandıran kişilerin bilerek gerçeğe karşı gözlerini kapattıklarını ileri sürmektedir. Galdo, Tait ve Feldman, "Money Mules," 102. Banka hesaplarını kullandıran kişilerin konuyla ilgili bilgisinden ziyade bakış açısına odaklanan görüşler de bulunmaktadır. Kriminolojik olarak gençler arasında varolan bazı alt kültür akımlarında suç ve suçlu kavramları egemen normatif söylemden farklı olarak olumlanmakta ve yüceltilmektedir. Bu tür gruplarda dolandırıcılık ve benzeri suçların yanlış görülmediğine ve suç ağlarının bakış açısının benimsendiğine işaret edilmektedir. Dolayısıyla bu kişiler yapılan eylemin suç niteliğinin farkındadır ama onu farklı yorumlayıp kendi bakış açılarına göre meşru kabul etmektedir. Bekkers, Van Houten, Spithoven vd., "Money Mules and Cybercrime," 1371. Bu tür tepkisel alt kültür gruplarının Türkiye'de de mevcut olduğunu, bu çevrelerde suç ve suçluluğun olumlandığını hatta ünlü suçluların rol model olarak benimsendiğini görmekteyiz. Banka hesabını kullandırma gibi fiillerin hızlı ve kolay kazanç elde etmek isteyen bu tür bir alt kültür grubunun ahlak kodları ile çatışmayacağı açıktır.

rumluluğu ortaya çıkmaktadır. Yasadışı para transferlerine aracılık etme eylemi, kullandırılan banka hesaplarının sözkonusu olduğu bütün suç tiplerinde ortakır. Fakat her suç tipinin özelliklerine ve kanundaki düzenleniş biçimine göre banka hesabını kullandırmadan kaynaklanan cezai sorumluluğun şartlarında farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Bu çerçevede banka hesabını kullandırma ile ilgili suçların teorik çerçevesi içerisinde kalan tartışmalar bu başlık altındaki incelememizin konusunu oluşturmaktadır.

Bir menfaat karşılığında kullandırılan banka hesaplarına genel olarak siber suçlar alanında başvurulmaktadır. Siber suçlar amaç, etki ve içerik gibi kriterler göz önüne alınarak farklı kategorilere ayrılabilir. Bu kategoriler içerisinde bilişim sistemlerini hedef alan suç kategorileri ile bilgisayar ile bağlantılı geleksel suçlar ayrıca önem taşımaktadır²⁷. Başkalarına ait bilgisayar sistemlerine girerek onlara ait bilgilerin elde edilmesini amaçlayan siber suçlar oldukça yaygın olup; “*truva atı*” (trojan horse), “*hacking*” “*bilişim virüsleri*”, “*istem dışı alınan e-postalar*” (spam) ve “*phishing*” (oltalama) başta olmak üzere çeşitli yöntemler siber suçlarda oldukça sık kullanılmaktadır²⁸.

Siber alanda yukarıda sözü edilen yöntemler ile banka ve kredi kartı bilgileri ele geçirildikten sonra bu hesaplardaki paraların aktarılması için sıklıkla üçüncü kişilere ait banka hesapları kullanılmaktadır. Dolandırıcılık, yasadışı bahis ve suçtan elde edilen malvarlıklarının aklanması gibi bazı suç tiplerinde başkasına ait banka hesap bilgilerinin ele geçirilmesine gerek olmayıp mağdurun veya asıl suç faillerinin bizzat gönderdikleri paraların transferinde bu tür banka hesapları kullanılmaktadır. Çünkü kayıtlı hesaplar üzerinden para transferleri yasal otoriteler tarafından kolaylıkla takip edilebilmektedir. Bundan kaçınmak için suçtan elde edilen paralar bir veya daha fazla banka hesabı arasında dolaştırılmakta, dikkat çekmemesi için gerektiğinde küçük meblağlara bölünüp aktarılmaktadır. Bu paralar en sonunda nakit olarak çekilmekte veya belli ülkelerdeki güvenli hesaplara aktarılmaktadır²⁹.

Banka hesabını başkasına kullandırmanın temelinde yükümlü kuruluşları bilgilendirmeden kendi adına ama başkası hesabına işlem yapmak bulunmakta-

²⁷ Siber suçlar ile ilgili kategoriler için bkz. Sacit Yılmaz, *Türk Ceza Hukuku Sisteminde Siber Suçlar*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 22 vd.

²⁸ Murat Volkan Dülger, *Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku*, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023), 109 vd. Truva atı genellikle ücretsiz sunulan yazılımların içine gizlenen ve program yüklendiğinde bilgisayar sistemini başkalarının komutlarına göre yönlendiren bir zararlı yazılımdır. Hacking başkalarına ait bilgisayar ve ağlara izinsiz girmeyi ifade etmektedir. Phishing (oltalama) yöntemi ise bir şirket, resmi kurum veya bankadan gelmiş gibi hazırlanan e-postalar yardımıyla yine bu kurumlara ait internet sitelerine benzetilen sahte adreslere yönlendirilen kişilerin banka ve kredi kartı bilgilerinin çalınmasını ifade etmektedir. Bkz. Yılmaz, *Siber Suçlar*, 23, 29; Dülger, *Bilişim Suçları*, 110, 12, 23. Bu adlandırmalar genel başlıklar olup siber suçlar alanında çok farklı ve sürekli kendini yenileyen yöntemler ortaya çıkmaktadır.

²⁹ Karsten Altenhein, “StGB § 261 Geldwäsche,” in *Nomos Kommentar StGB*, ed. Urs Kindhauser et al. (Nomos Verlag, 2023), 100; Metz, “Neue Phänomene bei Kriminalität,” 499.

dır. Öncelikle bu eylemin bizzat kendisi 5549 s. Kanun m. 15'te “başkası hesabına işlem yapıldığının beyan edilmemesi” başlığıyla suç olarak düzenlenmiştir. Bunun dışında belli bir menfaat karşılığında kullanılan banka hesaplarının görüldüğü temel suç tipleri; 7258 s. Kanun m. 5/1-c'de düzenlenen yasadışı bahis ve şans oyunlara ilişkin para nakline aracılık etme suçu, dolandırıcılık suçu (TCK m. 157 vd.), suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçu (TCK m. 282), hırsızlık suçu (TCK m. 141 vd.) ve 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun m. 4'te düzenlenen terörizmin finansmanı suçudur. Aşağıda bu suç tipleri ile banka hesabını kullandırma eylemi arasındaki ilişki ceza hukuku bağlamında ele alınacaktır.

B. BANKA HESABININ KULLANDIRILMASINDAN DOLAYI ORTAYA ÇIKABİLECEK SUÇ TIPLERİ

1. Başkası Hesabına İşlem Yapıldığının Beyan Edilmemesi Suçu

5549 s. Kanun ile kişilerin banka hesaplarında kendi adlarına ama başkası hesabına yapılan işlemlerin durumu düzenlenmiştir. 5549 s. Kanun m. 3/1'de “kendileri nezdinde yapılan veya aracılık ettikleri işlemlerde işlem yapılmadan önce, işlem yapanlar ile nam veya hesaplarına işlem yapılanların kimliklerini tespit etmek ve gerekli diğer tedbirleri almak zorundadır.” hükmü ile bankalara yapılacak işlemin nam veya hesabına yapılacağı kişilerin kimliklerini tespit etme zorunluluğu getirilmiştir. Buna karşılık; 5549 s. Kanun m. 15 “Yükümlüler nezdinde veya aracılığıyla yapılacak kimlik tespitini gerektiren işlemlerde, kendi adına ve fakat başkası hesabına hareket eden kimse, bu işlemleri yapmadan önce kimin hesabına hareket ettiğini yükümlülere yazılı olarak bildirmediği takdirde altı aydan bir yıla kadar hapis veya beşbin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır.” hükmüyle başkası hesabına işlem yapıldığının beyan edilmemesini suç olarak düzenlemiştir³⁰. Bu kanun hükümleri çerçevesinde bir kişi kendisine ait banka hesabından başkası hesabına işlem yapacağı takdirde bunu önceden yazılı olarak beyan etme yükümlülüğü altında olacaktır.

5549 s. Kanun m. 15 ile bir kişinin kendi hesabını bildirim yapmaksızın başka kişiler için kullanması veya kullandırması tek başına bir suç olarak kabul edilmektedir. Bu şekilde kendi hesabına işlem yapılan kişilerin gizli kalması engellenmek istenmiştir. İlgili maddenin gerekçesi, “*maddeyle yükümlüler nezdinde veya bunlar aracılığı ile yapılan işlemlerde, işlemin esas sahibinin kimliğinin gizli tutulmasının önlenmesi amaçlanmıştır. Kişilerin kendi adına ve fakat başkası hesabına işlem yapması ancak bunu gizlemesi durumunda, kimlik tespit*

³⁰ MASAK tarafından yayımlanan 2023 yılı faaliyet raporuna göre 5549 s. Kanun m. 15'in ihlali gerekçesiyle 2023 yılında 66 kişi hakkında 66 kişi hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur. “Faaliyet Raporu 2023”, MASAK, Erişim Tarihi: Temmuz 20, 2024, <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/12/2024/04/Faaliyet-Raporu-2023.pdf#page=39.11>.

yükümlülüğü ile hedeflenen amaca tam olarak ulaşamamaktadır. Bu nedenle işlemi yapan kişinin başkası hesabına hareket etmesi halinde bu durumu yükümlülere yazılı olarak bildirmesi, aksi takdirde cezalandırılması hüküm altına alınmıştır.” ifadesiyle bu amaca işaret etmektedir³¹. Gereğeden anlaşılacağı üzere suçtan elde edilen malvarlıklarının aklanması ile mücadele için 5549 s. Kanun ile getirilen finansal işlemlerde kimlik tespit yükümlülüğünün etkili kılınması amaçlanmaktadır.

5549 s. Kanun m. 15’te düzenlenen suçun gerçekleşebilmesi için öncelikle kimlik tespitini gerektiren bir işlemin mevcut olması gerekmektedir³². Kimlik tespitini yapmakla yükümlü kuruluşun kendi adına işlem yapan kişiye başkasının hesabına işlem yapıp yapmadığını sormasına gerek bulunmamaktadır. Kendi adına ve başkası hesabına hareket eden kişinin yükümlülüğü, böyle bir talep olmadan kendi adına ve başkası hesabına hareket ettiğini beyan etmesidir³³.

Beyan yükümlülüğü yerine getirilmeden başkası hesabına ama kendi namına en az bir işlemin yapılması fiilin gerçekleşmesi için yeterlidir. Buna karşın uygulamada farklı görüş ve kararların bulunduğu görülmektedir. Bu durum özellikle zincirleme suç hükümlerinin uygulanmasında önem arz etmektedir. Bazı kararlarda belli bir dönemde gerçekleşen birden fazla para transferi için zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerektiği ifade edilmektedir³⁴. Uygulamada

³¹ “5549 sayılı Kanun m. 15 Gereğesi”, TBMM Kanun ve Mevzuat, Erişim Tarihi: Temmuz 17, 2024, <https://mevzuat.tbmm.gov.tr/Kanun/KanunDetay?YasamaKanunId=f72877bd-c1cb-037b-e050007f01005610&kanunNu=marasi=5549#step-2>.

³² Kimlik tespitini gerektiren işlemler Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik m. 5’te düzenlenmiştir. İlgili hüküm şu şekildedir: “(1) Yükümlüler;

a) Sürekli iş ilişkisi tesisinde tutar gözetmeksizin,

b) İşlem tutarı ya da birbiriyle bağlantılı birden fazla işlemin toplam tutarı yüzseksenbeşbin TL veya üzerinde olduğunda,

c) Elektronik transferlerde işlem tutarı ya da birbiriyle bağlantılı birden fazla işlemin toplam tutarı onbeşbin TL veya üzerinde olduğunda,

ç) (Mülga: 28/12/2009-2009/15720 K.)

d) Şüpheli işlem bildirimini gerektiren durumlarda tutar gözetmeksizin,

e) Daha önce elde edilen müşteri kimlik bilgilerinin yeterliliği ve doğruluğu konusunda şüphe olduğunda tutar gözetmeksizin,

kimliğe ilişkin bilgileri almak ve bu bilgilerin doğruluğunu teyit etmek suretiyle müşterilerinin ve müşterileri adına veya hesabına hareket edenlerin kimliğini tespit etmek ve işlemin gerçek faydalanıcısının ortaya çıkarılması için gerekli tedbirleri almak zorundadır.”

³³ İzzet Özgenç ve Fatih Yurtlu, “Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçları Bakımından Teori ve Uygulamada Ortaya Çıkabilecek Sorunlara İlişkin Bir Değerlendirme,” in 5. Türk-Kore Ceza Hukuku Günleri Karşılaştırmalı Hukukta Ekonomik Suçlar Uluslararası Sempozyumu Tebliğler Kitabı, ed. Cumhuriyet Şahin ve Faruk Turhan İzzet Özgenç (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2020), 465.

³⁴ “Sanığın 2013 yılı içerisinde birden fazla eylemde bulunması nedeniyle sanık hakkında zincirleme suç hükümleri kapsamında TCK’nın 43. maddesinin uygulanmaması hukuka aykırı ise de; istinaf başvurusunda bulunanın sıfatına göre aleyhe istinaf başvurusu olmadığından bu hususun davanın yeniden görülmesi ve hükmün düzeltilmesi nedeni yapılamayacağı gözetilerek yapılan incelemede (..) Bursa BAM 5.CD, 25/04/2022, E.2022/1060, K.2022/1401; “Bu dosyalardaki eylemlerin

baskın durumda olan diğer bazı kararlarda ise yenilenen bir kast bulunmadığı sürece iddianame ile hukuki kesintiye uğrayana kadar yapılan para transferlerinin tek bir eyleme vücut vereceği ya da suçun işlenebilmesi için zaten birden fazla işlemin varlığının arandığı gerekçeleriyle zincirleme suç hükümleri uygulanmamaktadır³⁵. İkinci görüş için hukuki bir dayanak bulunmadığı ve tek bir seferde yapılan para transferi ile dahi bu suçun oluşabileceğini kabul ettiğimizden, belli bir dönemde gerçekleşen para transferlerinin tek bir fiil olarak kabul edilmesini doğru bulmamakta ve bu tür durumlarda zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerektiği kanaatindeyiz.

5549 s. Kanun m. 15 açısından ceza sorumluluğunun doğması için aracılık yapılan para transferlerinin bir suç olması veya bir suçtan kaynaklanması gerekmemektedir³⁶. Kendi adına ama başkası hesabına hareket eden kişinin bunu

benzer suç vasfına yönelik olduğu gözetilerek, suç tarihleri ve işlenen suçun niteliğine göre adı geçen sanıkların eylemlerinin, TCK'nun 43. maddesi kapsamında zincirleme biçimde 7258 Sayılı Yasa'nın 5.1-c maddesine suçunu oluşturup oluşturmadığının takdir ve değerlendirilmesi bakımından dosyaların incelenmesi, gerektiğinde birleştirilmesi ve sonucuna göre sanıkların hukuki durumunun değerlendirilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi (...)” Gaziantep BAM 13.CD, 22/09/2022, E. 2021/1058, K.2022/2686; “Sanığın hesap numaraları kullanılarak bir çok kez para transfer edilmesine rağmen sanığın cezasında, TCK 43. maddesinde düzenlenen zincirleme suç hükümlerince artırıp yapıp yapılmayacağı hususunda bir değerlendirme yapılmaması aleyhe istinaf başvurusu olmadığından bozma nedeni yapılmamış, eleştirilmekle yetinilmiştir.” Adana BAM 11.CD, 23/09/2022, E.2022/1459, K.2022/1886.

³⁵ “5549 sayılı Yasa'nın 15.maddesi incelendiğinde; “Sanığın yetkilisi olduğu firma hesaplarını başkasının işlemlerinde kullandığı ancak asıl işlem sahibini yükümlü bankalara bildirmemek suretiyle üzerine atılı suçu işlediği sübuta ermişse de yükümlü bankalara bildirme zorunluluğuna dair fiillerin aynı amaca yönelik aynı kasıtlarla gerçekleşen birden fazla ve zamana yayılan fiiller olması, yenilenen kast bulunmadığı sürece iddianame düzenlenerek hukuki kesinti oluşuna kadar tek suç olduğu, bu itibarla sanık hakkındaki zincirleme suç hükümlerinin uygulanma koşulları oluşmadığı halde TCK 43/1. Maddesi uygulanması suretiyle dört ayrı bankada işlem yapıldığından bahisle ayrı ayrı 4 kez mahkumiyetine karar verilip, sanığa fazla ceza verilmesinin usul ve yasaya aykırı olduğu” İstanbul BAM 14.CD, 22/02/2024, E.2023/1949, K.2024/342. “Yükümlüler nezdinde veya aracılığıyla yapılacak kimlik tespitini gerektiren işlemlerde, kendi adına ve fakat başkası hesabına hareket eden kimse, bu işlemleri yapmadan önce kimin hesabına hareket ettiğini yükümlülere yazılı olarak bildirmediği takdirde altı aydan bir yıla kadar hapis veya beşbin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır” şeklindeki düzenleme gereği suçun maddi unsurunun zaten birden fazla kez işlem yapma olduğu halde sanığın aleyhine olarak zincirleme suç hükümlerinin uygulanması (...)” Adana BAM 11.CD, 19/06/2023, E.2023/371, K.2023/1067. Aynı yönde; Konya BAM 5.CD, 05/06/2023, E. 2023/1033, K. 2023/1337; İzmir BAM 24.CD, 20.06.2023, E.: 2023/1032, K. 2023/1045.

³⁶ “5549 sayılı Kanun'un 15. maddesinde; yükümlüler nezdinde veya aracılığıyla türü, parasal sınırı ve konusu yönetmelikle belirlenen kimlik tespitini gerektiren bir işlemin kendi adına fakat başkası hesabına hareket eden bir kimse tarafından gerçekleştirilmesi halinde, söz konusu işlemi yapmadan önce kimin hesabına hareket ettiğini yükümlülere yazılı olarak bildirilmeyenlerin altı aydan bir yıla kadar hapis veya beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacağı hüküm altına alınmış olup, suçun unsurunun kimlik tespiti gerektiren bir işlemin kendi adına fakat başkası hesabına hareket eden bir kimse tarafından gerçekleştirilmeden önce kimin hesabına hareket ettiğinin yükümlüye bildirilmemesi olduğu gözetilmeksizin, sanığın; mahkumiyeti yerine, suçun unsuru olmayan hesap hareketlerindeki işleme konu paranın suç geliri olduğuna dair delil elde edilemediği gerekçesi ile beraatine karar verilmesi (...)” Y19.CD, 25/01/2018, E.2018/791, K.2017/5429. (Lexpera Veritabanı, Erişim Tarihi: Ağustos 5, 2024, <https://www.lexpera.com.tr/>)

bir menfaat karşılığında yapması da şart değildir. Bu yönüyle 5549 s. Kanun m. 15 oldukça geniş bir hüküm olup bu kapsamda cezalandırılan her fiilin banka hesabını kullandırma eylemiyle ilgili olması gerekmemektedir. Dolayısıyla banka hesabını kullandırma eylemi ile 5549 s. Kanun m. 15 hükmü büyük ölçüde örtüşmekle birlikte kesişmedikleri bir alanın mevcudiyeti de göz önünde bulundurulmalıdır.

Bu suç manevi unsur olarak ancak kasten işlenebilen bir suç türü olup olası kastın varlığı suçun gerçekleşmesi için yeterlidir. Buna karşın suç tipinin özel ve istisnai niteliği nedeniyle her somut olayda TCK m.30/4'te³⁷ düzenlenen haksızlık yanılığısı kurumunun uygulanabilirliği tartışılmalıdır. Haksızlık yanılığısında kişinin suçun maddi unsurlarına ilişkin bilgisi tamdır, fakat bu fiili yasaklayan bir normun varlığında kaçınılmaz olarak bir hataya düşmektedir. Kişinin yaşı, eğitimi, sosyal çevresi, kültür düzeyi gibi ölçütler haksızlık yanılığısının kaçınılmaz olup olmadığının anlaşılmasında göz önüne alınmalıdır³⁸. 5549 s. Kanun m. 15 sosyal hayatta sıkça gerçekleştirilen bir eylemi cezalandıran bir hükümdür. Normun bilinenliği çok az olduğu gibi uygulamada ticari ve kişisel amaçlar ile başkası için banka hesabını kullandırmak oldukça yaygın bir fiildir. Özellikle yabancılar açısından haksızlık yanılığısına düşme ihtimali çok daha yüksektir. Dolayısıyla eğitim, sosyal çevre, tecrübe ve kişisel özellikleri bu fiilin haksızlığını kavramak için yeterli olmayan, fiilin haksızlığı konusunda kaçınılmaz bir hataya düşen kişiler açısından TCK m. 30/4 hükmünün uygulanması gerektiği kanaatindeyiz. Banka hesabını kullandıran kişinin haksızlık yanılığısından yararlanması halinde onu araç konumuna düşürüp fayda sağlayan arka plandaki kişi de dolaylı fail olacaktır³⁹. Örneğin, Türkiye'ye çalışmaya gelmiş genç ve eğitimsiz bir yabancı, patronu tarafından banka hesaplarının kullandırılması eyleminin meşru olduğu konusunda ikna edilmesi ve hesaplarının başkası hesabına kullanılması halinde haksızlık yanılığısı hükümlerinin uygulanması ve patronun dolaylı fail olarak cezalandırılması gerektiği kanaatindeyiz.

Fakat uygulamada haksızlık yanılığısı kavramının hiç tartışılmadığı görülmektedir. Bazı durumlarda ise haksızlık yanılığısı kapsamında yapılması gereken inceleme kast başlığı altında yapılmaktadır. Bu durumda dahi kastın yokluğu gerekçesiyle verilen beraat kararlarının üst mahkemelerce mahkumiyete çevrildiği görülmektedir⁴⁰.

³⁷ TCK m. 30/4: "İşlediği fiilin haksızlık oluşturduğu hususunda kaçınılmaz bir hataya düşen kişi, cezalandırılmaz."

³⁸ Mahmut Koca ve İhan Üzülmöz, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2023), 372.

³⁹ Koca ve Üzülmöz, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 468.

⁴⁰ İlk derece mahkemesinde kastın yokluğu nedeniyle verilen beraat kararlarını bozan bazı istinaf kararları için bkz. "Mahkemece sanığın suç işleme kastı bulunmadığından bahisle beraatine karar verilmiş olması yerinde değildir. Sanık başkası adına işlemler yapmış olup ve bu işlemleri nedeniyle de 5549 Sayılı yasa uyarınca bildirim yükümlülüğü bulunduğu halde bu yükümlülüğü-

İçtima hükümleri açısından incelendiğinde banka hesabını kullandırma eylemi, kendisi adına ve başkası hesabına işlem yapmayı gerektirdiği için, diğer şartların da oluşması kaydıyla, öncelikle 5549 s. Kanun m. 15 hükmünün ihlali-ne neden olmaktadır. Fakat bu tür banka hesaplarının kullanıldığı suçun türüne göre aynı zamanda diğer suç normlarından birinin de ihlal edilmesi söz konusu olabilmektedir. Dolayısıyla tek bir banka hesabını kullandırma eylemi ile birden fazla suç normu ihlal edilmiş olacak ve banka hesabını kullandıran kişi TCK m. 44 hükümleri gereği en ağır suçtan dolayı cezalandırılacaktır⁴¹.

nü yerine getirmemiştir. Mahkeme dosyası kapsamı belgeler, Vergi inceleme raporları ve dosya kapsamına göre sanığın 5549 Sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanuna muhalefet ettiği, suçun unsurlarının oluştuğu sabittir. Suçun unsurları oluşmuş olmasına rağmen Mahkemece sanığın suç işleme kastı bulunmadığından bahisle beraat kararı verilmesi yerinde değildir. İzmir BAM 16.CD, 14/09/2022, E. 2022/752, K. 2022/1668; "5549 sayılı Kanunun 15. maddesinde; yükümlüler nezdinde veya aracılığıyla türü, parasal sınırı ve konusu yönetmelikle belirlenen kimlik tespitini gerektiren bir işlemin kendi adına fakat başkası hesabına hareket eden bir kimse tarafından gerçekleştirilmesi halinde, söz konusu işlemi yapmadan önce kimin hesabına hareket ettiğini yükümlülere yazılı olarak bildirilmeyenlerin altı aydan bir yıla kadar hapis veya beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacağı hüküm altına alınmış olup, suçun unsurunun kimlik tespiti gerektiren bir işlemin kendi adına fakat başkası hesabına hareket eden bir kimse tarafından gerçekleştirilmeden önce kimin hesabına hareket ettiğinin yükümlüye bildirilmemesi olduğu gözetilmeksizin, sanığın mahkumiyeti yerine suç kastının bulunmadığı gerekçesiyle beraatine karar verilmesi isabetsiz olmakla, (...)" İstanbul BAM 16.CD, 18/05/2023, E. 2023/1334, K. 2023/1318.

⁴¹ "Sanal bahis oynanan siteye IBAN numaralarını verip spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunlarıyla bağlantılı olarak para nakline aracılık para transferine aracılık yapma fiillerinde 7258 Sayılı Kanun 5c maddesindeki suç; banka hesaplarında yapılacak kimlik tespitini gerektiren işlemlerde, kendi adına ve fakat başkası hesabına hareket eden kimse, bu işlemleri yapmadan önce kimin hesabına hareket ettiğini bankaya yazılı olarak bildirmedeği takdirde ise 5549 Sayılı Kanun 15/1 maddesindeki suç işlenmiş olacaktır. Bu halde başkalarının bahis oynamasını temin etmek için kendine gelen banka havalelerini bahis için kullanmak şeklinde gerçekleştirilen davranışlarda olaya uygulanması söz konusu olan iki ayrı norm bulunmaktadır. Suç oluşturan bir fiilin, aynı anda birden fazla normu ihlal etmiş olması veya ihlal ediyor görünmesi halinde, olaya hangi normun uygulanacağı sorunu ancak suçların içtimaî müessesesi ile çözülebilecektir.

5237 Sayılı TCK'da "Gerçek içtima" ilkesi benimsendiğinden kural olarak "Kaç fiil varsa o kadar suç, kaç suç varsa o kadar ceza" söz konusudur. Bu kuralın istisnaları ise, TCK'nın 5. bölümünde "Suçların içtimaî" başlığı altında düzenlenmiştir. TCK'nın 44. maddesinin başlığı "Fikri içtima" olmakla birlikte, yasada fikri içtima müessesine, aynı neviden içtima (TCK 43/2) ve farklı neviden içtima (TCK 44) olmak üzere iki ayrı maddede yer verilmiştir.

Failin gerçekleştirdiği tek hareketle aynı Kanun hükmünü ihlal eden birden fazla suçun ortaya çıkması halinde (TCK 43/2) aynı neviden fikri içtima, failin gerçekleştirdiği tek hareketle farklı kanun hükümlerini ihlal eden birden fazla suçun ortaya çıkması halinde (TCK 44) ise farklı neviden fikri içtima söz konusu olacaktır.

TCK'nın "Fikri İçtima" başlıklı 44. maddesinde farklı neviden fikri içtima olarak kabul edilen hükmün uygulanabilmesi için, hukuksal anlamda tek fiille kanunun birden fazla farklı hükmü ihlal edilmeli, bu birden fazla farklı suçlardan en ağırından cezai sorumluluk yoluna gidilmelidir. Bahis için aracılık sırasında her ne kadar birden fazla hareket yapılmakta ise de, söz konusu birden fazla hareket, hukuksal anlamdaki "Tek bir fiil" oluşturmaktadır. Bahis oynadığı veya bahis sitesine para aktardığı/yatırdığı belli olmasını istemeyen bir şahıs bahis için aracılık edene (sanık) sözde para havallesi yapmakta aracı şahıs da (sanık) komisyon karşılığında kendisi bahis oynuyor gibi diğer şahsın adına bahis sitesine para aktarmakta/yatırmakta suretiyle hukuksal anlamda tek bir fiil ile farklı hukuki değerleri koruyan ve mağdurları farklı olan 7258 Sayılı Kanun 5c ile 5549 Sayılı

2. Para Nakline Aracılık Etme Suçu

Yasadışı bahis ürettiği para hacminin büyüklüğü, organize suçlar ile ilişkisi ve elde edilen paraların suçtan kaynaklanan malvarlıklarının aklanması, uyuşturucu ticareti, terörizmin finansmanı gibi diğer suçlarda kullanılması nedenleriyle önemli bir kriminal olgu haline gelmiştir⁴². MASAK tarafından yayımlanan 2023 yılı faaliyet raporunda kurum tarafından analiz edilen kişilerin %35'i yasadışı bahis ve kumar oynatmak suçlarından şüpheli konumundadır. Bu kapsamda MASAK tarafından yasadışı bahis suçu ile ilgili 2023 yılında 137 analiz dosyası tamamlanmış olup 16.363 kişi hakkında istihbarat toplama ve analiz süreçleri yürütülmüştür⁴³. Bu rakamlar yasadışı bahis sektörünün hacmi ve büyüklüğü konusunda bize önemli bir fikir vermektedir.

Yasadışı bahis suçları ile mücadele için 7258 s. Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun (7258 s. Kanun) m. 5/1'de dört farklı suç tipi düzenlenmiştir⁴⁴. Belli bir menfaat karşılığında kullandırılan banka hesaplarının ilgili olduğu suç tipi ise 7258 s. Kanun

Kanun 15/1 maddesini birlikte ihlal etmekte olup, olayda bu şartın da gerçekleştiği anlaşılmaktadır.

7258 Sayılı Kanun 5c maddesinde "Spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunlarıyla bağlantılı olarak para nakline aracılık eden kişiler, üç yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır." hükmü yer almakta olup, 5549 Sayılı Kanun 15/1 maddesinde "Yükümlüler nezdinde veya aracılığıyla yapılacak kimlik tespitini gerektiren işlemlerde, kendi adına ve fakat başkası hesabına hareket eden kimse, bu işlemleri yapmadan önce kimin hesabına hareket ettiğini yükümlülere yazılı olarak bildirmediği takdirde altı aydan bir yıla kadar hapis veya beşbin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır." hükmü yer almaktadır. Bu açıdan TCK'nın 44. maddesi mücibince en ağır cezayı öngören 7258 Sayılı Kanun 5c maddesi ile uygulama yapılması gerekeceği açıktır." İstanbul BAM, 09/05/2024, 31.CD, E.2024/914, K.2024/1731.

⁴² Zafer İçer ve Cansu Akıncı, "Spor Müsabakalarında Yasadışı Bahis ve Şans Oyunu Suçları (7258 Sayılı Kanun m. 5)", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 29, no. 2 (2023): 982.

⁴³ MASAK, Faaliyet Raporu 2023.

⁴⁴ 7258 s. Kanun m. 5/1: "Kanunun verdiği yetkiye dayalı olmaksızın;

a) Spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli ve müşterek bahis veya şans oyunlarını oynatanlar ya da oynanmasına yer veya imkân sağlayanlar üç yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır.

b) Yurt dışında oynatılan spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunlarının internet yoluyla ve sair suretle erişim sağlayarak Türkiye'den oynanmasına imkân sağlayan kişiler, dört yıldan altı yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

c) Spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunlarıyla bağlantılı olarak para nakline aracılık eden kişiler, üç yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır.

ç) Kişileri reklam vermek ve sair surette spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunlarını oynamaya teşvik edenler, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve üç bin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır.

d) Spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis veya şans oyunlarını oynayanlar mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından beş bin liradan yirmi bin liraya kadar idari para cezası ile cezalandırılır."

m. 5/1-c’de yer almaktadır. Bu suç tipi ile bahis ya da şans oyunları ile bağlantılı olarak para nakline aracılık eden kişiler cezalandırılmaktadır.

7258 s. Kanun m. 5/1-c’de düzenlenen yasadışı bahis ve şans oyunlarına ilişkin para nakline aracılık etme suçu fiziksel olarak veya banka hesapları vasıtasıyla paranın transfer edilmesine aracılık etme şeklinde gerçekleşebilir. Banka hesabını paranın nakledilmesi için kullandıran kişiler de bu nedenle aracılık fiilini işlemiş olur. Aracılık fiilinin gerçekleşmesi için aracılığın konusunun para olması gerekmekte olup ulusal veya yabancı para birimi açısından bir fark bulunmamaktadır. Kripto varlıklara aracılık edilmesi ise 7258 s. Kanun m. 5/1-c kapsamına girmeyecektir⁴⁵.

Banka hesabını kullandırarak para nakline aracılık eden kişilerin ancak doğrudan kast ile hareket etmesi halinde bu hükümden dolayı cezai sorumlulukları doğacaktır. Çünkü 7258 s. Kanun m. 5/1’de sayılan suç fiilleri ancak kanunun verdiği yetkiye dayalı olmaksızın gerçekleştirildiğinde suç teşkil edecektir. Söz konusu fiillerin kanunun verdiği yetkiye dayalı olmaksızın yani hukuka aykırı olarak gerçekleştirilmesinin tipikliğe dahil ve kastın kapsamında olduğu kabul edilmektedir. Suç tipinde özel olarak yer verilen ve failin eyleminin hukuka aykırı olduğunu bilmesini şart koşan bu tür ifadeler o suçun ancak doğrudan kastla işlenebileceğini göstermektedir⁴⁶. Bu doğrultuda 7258 s. Kanun m. 5/1-c’de düzenlenen suç tipinde, para nakline aracılık eden kişiler aracılık işleminin kanunun verdiği yetkiye dayalı olmaksızın gerçekleştirildiğini bilmedikleri takdirde doğrudan kastla hareket etmiş olamazlar. Failin olası kast ile hareket etmesi suç tipinde aranan doğrudan bilme şartını sağlamayacağı için tipiklik gerçekleşmeyecek ve bu suçtan ceza sorumluluğu doğmayacaktır⁴⁷. Dolayısıyla banka hesabının yasadışı bahis ile ilgili paraların naklinde kullanılacağı konusunda bir bilgiye sahip olmayan veya yanlış bilgilendirilen kişilerin kasten hareket etmediklerinin kabul edilmesi ve 7258 s. Kanun m. 5/1-c’den dolayı sorumlu tutulmaması gerekmektedir. Bu durumda banka hesap sahibini araç olarak kullanan, onu hataya düşürerek kastını kaldıran arka plandaki kişilerin dolaylı fail olarak sorumlu tutulması gerekmektedir.

Üçüncü kişilere ait banka hesapları yasadışı bahis için yatırılan paraların aktarılmasında kullanılmaktadır. Dolayısıyla banka hesabını yasadışı bahis için kullandıran kişilerin 7258 s. Kanun m. 5/1-c hükmünden ceza sorumluluğu doğacaktır. Bu noktada ikili bir ayrıma gidilmesi gerekmektedir. Kişinin kullandığı banka

⁴⁵ İçer ve Akıncı, “Yasadışı Bahis,” 995; Ozancan Belci, “Spor Müsabakalarında Yasadışı Bahis ve Şans Oyunu Suçları”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 11, no. 2 (2021): 394.

⁴⁶ İzzet Özgenç, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2023), 312; Koca ve Üzülmöz, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 269. Suç tipinde yer alan hukuka aykırılık ifadelerinin ceza hukukundaki anlamı ile ilgili diğer görüş ve tartışmalar için bkz. Neslihan Gökürk, “Suçun Yasal Tanımında Yer Alan “Hukuka Aykırılık” İfadesinin İcra Ettiği Fonksiyon”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 7 S. 3 (2016): 407-450, s. 424 vd.

⁴⁷ İçer ve Akıncı, “Yasadışı Bahis,” 996; Belci, “Spor Müsabakalarında Yasadışı Bahis,” 402.

hesabındaki para transferlerini bizzat kendisinin yapması halinde 7258 s. Kanun m. 5/1-c hükmünden sorumlu olması gerekecektir. Fakat banka hesap sahibinin sadece hesap bilgilerini üçüncü kişilere vermekle yetindiği, banka hesabı ile ilgili yapılan işlemlerden haberinin olmadığı durumlarda ise farklı bir değerlendirme yapılmamıştır. Bu tür durumlarda yasadışı bahis için banka hesabını fiilen kullanarak para transferlerini yapan kişilerin 7258 s. Kanun m. 5/1-c hükmünden, hesap sahibinin ise 5549 s. Kanun m. 15 hükmünde sorumlu olacağını kabul etmek gerekmektedir⁴⁸.

Yasadışı bahis ile ilgili suçlar genelde pek çok kişinin katılımı ile işlenen suçlardır. Bu nedenle iştirak konusuna ayrıca değinmek gerekmektedir. Banka hesabını kullandıran kişilerin iştirak açısından rolü müşterek fail ya da yardım eden olarak ortaya çıkabilecektir. Müşterek faillikte birden fazla kişi birlikte suç işleme kararına dayanarak suçun icra hareketlerini gerçekleştirmekte ve fiil üzerinde ortak bir hakimiyet kurmaktadır⁴⁹.

İştirak açısından banka hesabını kullandıran kişiler için söz konusu olabilecek diğer bir sorumluluk türü yardım etmedir. Şerikliğin bir türü olan yardım etme failin işlediği bir suça kasten, maddi veya manevi yollar ile destek verilmesidir. Yardım etmede kişi somut bir suç fiiline destek olmak istemektedir. Yardım etmenin müşterek faillikten en önemli farkı fiil üzerinde bir hakimiyet kurulmamasıdır⁵⁰.

Banka hesabı kullandırma maddi yardım türleri içerisinde değerlendirilebilecektir. Üçüncü kişilere ait banka hesaplarının kullanılması suçun icrasını ko-

⁴⁸ Bu yönde; "Sanığın, 10/02/2022 tarihli duruşmada hesabının kullanılmasına izin verdiğini, karşılığında kendisine para vaat edildiğini ancak sözlerinde durmadıklarını beyan ettiği; son duruşmada da, kartını S. B. K. isimli kişiye verdiğini beyan ettiği görülmekle; S. B. K. adlı kişi yönünden 7258 sayılı yasanın 5/1-c maddesinde belirtilen suç yönünden, sanık yönünden de 5549 sayılı yasanın 15. maddesinde belirtilen "Başkası hesabına işlem yapıldığının beyan edilmemesi" suçu yönünden suç duyurusunda bulunulup; kamu davasının açılması halinde aralarındaki fiili ve hukuki bağlantı nedeniyle davaların birlikte görülmesi lüzumu (...)" Ankara BAM 23.CD, 30/04/2024, E. 2024/468, K. 2024/750. (UYAP Veritabanı).

⁴⁹ Kerim Çakır, *Suçta İştirake Müşterek Faillik*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2022), 77; Koca ve Üzülmüş, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 454. Müşterek faillikte faillerin birlikte gerçekleştirdikleri fiilin bütünü üzerinde bir hakimiyet kurmaları gerekmektedir. Fiil üzerinde egemenlik kuran ve suçun gerçekleştirilme sürecini yönlendiren, onu elinde tutan kişi veya kişiler fail, geriye kalan kişiler ise şerik olarak kabul edilmektedir. Dolayısıyla bir kişinin fail mi yoksa şerik mi olduğunu anlamamız için onun fiil üzerinde hakimiyet kurup kurmadığına bakmamız gerekmektedir. Özellikle farklı rollerin icra edildiği bir suçta müşterek hakimiyetin tespiti, yapılan katkıların önem ve fonksiyonuna bakılarak yapılır. Mehmet Emin Artuk, Ahmet Gökçen, M. Emin Alşahin vd., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2022), 747; Özgenç, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 604.

⁵⁰ Ömer Çelen, *Bir İştirak Şekli Olarak Yardım Etme (Asli Fail Yardım Eden Ayrımı)*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2020), 203. TCK m. 39/2'de sayılan yardım etme halleri doktrinde maddi ve manevi yardım etme şeklinde tasnif edilmektedir. Bu kapsamda manevi yardım şekilleri; suç işlemeye teşvik etmek, suçun nasıl işleneceği konusunda yol göstermek, suç işleme kararını kuvvetlendirmek ve suç işlenmesinden sonra yardımda bulunmayı vaat etmek olarak sayılmaktadır. Maddi yardım etme ise; suçun işlenmesinde kullanılan araçları sağlamak, suçun işlenmesinden önce veya sonra yardımda bulunarak suçun icrasını kolaylaştırmak olarak ifade edilmektedir. Berrin Akbulut, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2022), 842.

laylaştırmaktadır. Maddi yardımda bulunarak suçun icrasını kolaylaştırmak ile müşterek faillik arasında benzerlikler bulunduğundan, maddi yardımın niteliği şeriklik sınırları içerisinde kalmalıdır. Bu sınırın aşıldığı durumlarda müşterek faillik söz konusu olacaktır⁵¹.

Banka hesabını kullandıran kişilerin çok büyük bir kısmı banka hesaplarını üçüncü kişilere devretmekte yani banka kartlarını, mobil bankacılık bilgilerini ve hatta bunun için çıkardıkları telefon kartlarını diğer suç ortaklarına teslim etmektedir. Bu kişilerin işlenen suçlar ile alakaları bu devir ile sınırlı olup suçun icrası esnasında herhangi bir katkıları bulunmamaktadır. Bazı kişiler ise hesaplarını kullandırmanın yanında verilen talimatlar çerçevesinde para transferleri yapmakta ya da hesabına gönderilen paraları çekip diğer faillere teslim etmektedir. Dolayısıyla farklı uygulamalar farklı yorumların yapılması ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Kanaatimizce hesabını kullandıran kişilerin banka hesapları üzerindeki kontrollerini muhafaza ettiği ve böylece istediği zaman suçu akim bırakma imkanına sahip olduğu durumlarda, üstlendikleri kritik rol de göz önüne alınarak, fiil hakimiyetine sahip olduğu kabul edilmelidir. Bu şekilde müşterek failliğin şartlarını karşılayan hesap sahipleri işlenen suçtan dolayı müşterek fail olarak sorumlu tutulmalıdır. Fakat banka hesaplarının kullandırılması açısından müşterek faillik için gereken bütün şartları sağlayan durumların oldukça istisnai olduğu kanaatindeyiz. Banka hesaplarını kullandıran kişilerin suça katkısı çoğu zaman suçun icrasından önce hesaplarıyla ilgili bilgileri ve kartları teslim etmekten ibarettir. Para transferlerine bizzat aracılık yapılan durumlarda da hesaba paraların gelmesi ile çoğu zaman suç tamamlanmış olmaktadır. Bu tür durumlarda banka hesabını kullandıran kişi suçun icrasına iştirak etmemekte, suça doğrudan bir katkı sunmamakta ve suçun icrasını üçüncü kişilere bırakmaktadır. Bu nedenle banka hesabını kullandıran kişinin suç üzerinde fiil hakimiyeti gerçekleşmediğinden suça ancak yardım eden olarak katılması mümkündür. Dolayısıyla banka hesabını kullandıran kişilerin müşterek fail olabilmesi için diğer suç ortakları ile daha güçlü bir bağı olmalı ve suçun icrasına aktif bir şekilde katılarak fiil üzerinde hakimiyet sağlaması aranmalıdır. Uygulamadaki durum gözetildiğinde bu durumun çok istisnai olduğu görülecektir. Dolayısıyla kural olarak banka hesaplarını kullandıran kişilerin suçun icrası üzerinde fiili hakimiyetinin olmadığı kabul edilmeli ve bu kişiler maddi yardım ile suçun icrasını kolaylaştırdıklarından yardım eden olarak sorumlu tutulmalıdır.

Banka hesapları yasadışı bahis söz konusu olduğunda pek çok para transferi için kullanılmaktadır. Bu durumda zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gündeme gelecektir. Bir kişinin 7258 s. Kanun m. 5/1-c kapsamında tek bir defa para nakline aracılık yapması suçun işlenmesi için yeterlidir. Birden fazla aracı-

⁵¹ Artuk, Gökçen, Alşahin vd., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 778; Emre İkbâl Açıkgöz, *Müşterek Faillik - Suça İştirakta Karşılıklı İsnadiyet*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2024), s. 246 vd.

lık fiilinin mevcudiyeti halinde ise olayın koşulları çerçevesinde zincirleme suç hükümlerinin uygulanabilmesi mümkün olacaktır⁵².

3. Dolandırıcılık Suçu

Dolandırıcılık suçunda hile ile aldatılan kişilerin veya başkalarının zararına haksız bir menfaat elde edilmesi söz konusudur. İradesi hile ile yanıltılan kişi gerçekte istemeyeceği veya yapmayacağı bir işlem veya tasarrufta bulunmaktadır⁵³. Geleneksel bir suç tipi olan dolandırıcılık suçu, gelişen teknoloji ve artan iletişim imkanları ile farklı bir yön kazanmıştır. Teknoloji alanındaki yeni gelişmelere uyum sağlayan bazı dolandırıcılık türlerinde mağdurdan hile ile alınan paraların bir menfaat karşılığında kullandırılan banka hesapları yoluyla aktarılması ve izinin kaybettirilmesi sağlanmaktadır.

Dolandırıcılık suçunda üçüncü kişilere ait banka hesaplarının yoğun olarak kullanıldığı çeşitli yöntemler bulunmaktadır. Özellikle phishing (oltalama) yoluyla kişilere ait banka ve kredi kartı bilgilerinin ele geçirilmesi ve mağdurların banka hesaplarından kullandırılan banka hesaplarına para transferi yapılması oldukça sık karşılaşılan bir dolandırıcılık yöntemidir⁵⁴. En yaygın dolandırıcılık türlerinden biri de çeşitli ilan sitelerine verilen sahte ilanlar yoluyla kandırılan mağdurlardan alınan paraların bu tür banka hesaplarına aktarılması şeklinde gerçekleşmektedir. Kendisini hakim, savcı, polis gibi tanıtan şahısların, kandırdıkları mağdurlardan hesaplarındaki paraları güvenli hesaplar olarak gösterdikleri üçüncü kişilere ait banka hesaplarına transfer ettirmeleri bir diğer önemli dolandırıcılık şeklidir⁵⁵. Bunların dışında internet ortamında ödül veya piyango kazanıldığına ilişkin sahte e-mail veya mesajlar, internette aniden açılan ve uyarı, reklam vs. yollar ile kullanıcıyı yanıltmaya çalışan zararlı programlar, sosyal medyada romantik ilişki vaatleri ile irtibat kuran kişiler ve diğer pek çok yolla dolandırıcılık fiilleri gerçekleştirilmekte ve para karşılığında kullandırılan banka hesapları bir araç olarak kullanılmaktadır⁵⁶.

⁵² Şerikin tek bir fiilin bulunduğu durumlarda fiil teklifinin kabul edilmesi ve fikri içtima hükümlerinin uygulanması gerektiği yönünde bkz. Ahmet Kılıç, Suçların İçtima Bağlamında Fiil teklifi, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 350 vd. Buna göre; banka hesabını kiraya veren kişinin kural olarak yardım eden kabul edilmesi ve tek bir kiralama eyleminden dolayı işlenen suçlardan cezai sorumluluğunun fikri içtima hükümlerine göre çözülmesi gerekmektedir.

⁵³ Veli Özer Özbek, *Ekonomi Ceza Hukuku*, (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2023), 212; Devrim Aydın, "Dolandırıcılık Suçu", *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi* 11, no. 2 (2021): 653.

⁵⁴ Murat Semiz, *Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2022), 228. Alman hukukunda phishing (oltalama) yoluyla elde edilen paraların çekilmesi ve/veya sonrasında yurtdışına aktarılması için banka hesabını kullandıran kişiler (finanzagents), bilgisayar dolandırıcılığına (computer betrug) yardım (StGB §§ 263a, 27) ve ağır taksirle (leichtfertigkeit) para aklama (StGB § 261 I, II ve V) suçlarından dolayı yargılanmaktadır. Stephan Neuheuser, "Die Strafbarkeit des Bereithaltens und Weiterleitens des durch Phishing erlangten Geldes", *Neue Zeitschrift für Strafrecht* 28, no. 9 (2008): 492.

⁵⁵ Aydın, "Dolandırıcılık Suçu," 663.

⁵⁶ Bu ve benzeri örnekler için bkz. Ziya Koç, "Belirsiz Sayıda Kişiye Karşı Bilişim Sistemleri Aracılığıyla İşlenen Dolandırıcılık Suçu," in 5. *Türk-Kore Ceza Hukuku Günleri Karşılaştırmalı Hukukta*

Sıradan kişilere ait banka hesaplarının kullanılması yukarıda bahsedilen suçların işlenebilmesi için büyük bir öneme sahiptir. Asıl faillerin kendi banka hesaplarını kullanması durumunda banka transferlerinin takip edilmesi, hesap sahiplerinin tespiti ve bunun neticesinde yakalanmaları çok daha kolaydır. Fakat para karşılığında kullandırılan banka hesapları sayesinde asıl suçlular kimliklerini gizleme ve anonim kalma imkanına sahip olmaktadır. Nitekim banka hesaplarını kullandıran kişiler işlenen suçun türü ve diğer failer hakkında çoğu zaman kısıtlı bilgiye sahiptir. Ayrıca bir banka hesabının varlığı mağdurlarda güven duygusuna neden olmaktadır. Çünkü banka hesapları kişiye özel olup sıkı mevzuat düzenlemeleri çerçevesinde kayıt altına alınmakta ve takip edilmektedir. Bu sayede banka hesap hareketliliklerini izlemek ve adına işlem yapılan kişileri tespit etmek oldukça kolaydır. Bu durum mağdurların bir banka hesabının söz konusu olduğu olaylarda araştırma eğiliminin azalmasına ve daha rahat hareket etmesine neden olmaktadır. Bu yönüyle menfaat karşılığında kullandırılan banka hesapları dolandırıcılık suçunda hile unsurunun etkisini önemli ölçüde arttıran bir faktördür⁵⁷. Her halükarda bu tür banka hesapları bilişim ve bankacılık sistemleri aracılığıyla gerçekleştirilen dolandırıcılık türlerinde kritik bir rol oynamaktadır.

Dolandırıcılık suçu kasten işlenebilen bir suçtur. Saik ve amaç dolandırıcılık suçunun manevi unsurunda yer almamaktadır. Dolandırıcılık suçunun olası kastla işlenmesi sınırlı durumlarda da olsa mümkündür⁵⁸. Dolayısıyla banka hesabını kullandıran kişilerin hesabının dolandırıcılık suçunda kullanılacağına ilişkin olası kastının varlığı suçun gerçekleşmesi için yeterlidir. Bir menfaat karşılığında banka hesabını kullandıran kişi, işlenecek suçun ayrıntılarına vakıf olmasa dahi hesabının dolandırıcılık suçu için kullanılabileceğini öngörmüş ve bunu kabul ederek hareket etmişse dolandırıcılık suçu açısından sorumlu olacaktır⁵⁹. Fakat kişilerin eğitim, yaş ve diğer kişisel özellikleri dikkate alınarak kastının belirlenmesi, kişinin dolandırıcılık suçuna ilişkin kastının bulunmaması halinde bu

Ekonomik Suçlar Uluslararası Sempozyumu Tebliğler Kitabı ed. Cumhur Şahin ve Faruk Turhan İzzet Özgenç (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2020), 399 vd.

⁵⁷ Necati Meran, *Dolandırıcılık, Sahtecilik, Güveni Kötüye Kullanma*, (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2016), 218.

⁵⁸ M. Emin Artuk, Ahmet Gökçen, M. Emin Alşahin vd., *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, (Ankara: Adalat Yayınevi, 2022), 676.

⁵⁹ Bunun yanında banka hesaplarında çok büyük miktarda paranın belirgin bir sebep olmadan transfer edilmesi, banka hesabını kullandırma gibi küçük bir iş için orantısız yüksek kazançlar vaad edilmesi, kamuoyunda bu meselenin artık daha bilinir hale gelmesi, internet üzerinde yapılacak yüzeysel bir araştırma ile dahi kiralık banka hesaplarına ilişkin yeterli bilgiye ulaşmanın mümkün olması manevi unsurun belirlenmesinde dikkate alınmalıdır. Altenhein, "StGB § 261 Geldwäsche," kn. 100. Manevi unsur açısından bakıldığında, bazı failerin yasal bir kaynaktan elde edilen paraların transferleri için hesaplarını kullandırtıklarını düşündükleri fakat çoğunun hesaplarının suç faaliyetlerinde kullanılabileceğini bildikleri ama bir menfaat karşılığında buna razı oldukları görülmektedir. Dieter Schwab, "BGB § 819 Verschärfte Haftung bei Kenntnis und bei Gesetzes- oder Sittenverstoß," in *Münchener Kommentar zum BGB*, ed. Franz Jürgen Säcker et al. (München: Verlag C.H. BECK München, 2024), kn 2-6.

suçtan beraat ettirilmesi gerekmektedir⁶⁰. Örneğin, uygulamada yabancı kişilere banka hesabı açtırılmakta ve çeşitli gerekçeler ile bu kişiler banka hesaplarını kullandırmaları için ikna edilmektedir. Daha sonrasında hesap sahibinin izni ve bilgisi dışında bu banka hesapları dolandırıcılık vb. suçlar için kullanılmaktadır. Bu tür durumlarda hesabını kullandıran kişilerin kasten hareket etmedikleri açıkça ortadadır. Böyle durumlarda banka hesabı kullanılan kişiler kasten hareket etmedikleri için dolandırıcılık suçundan sorumlu tutulmamalıdır. Bununla birlikte onları hataya düşüren ve onları araç olarak yönlendiren arka plandaki kişilerin dolaylı fail olarak sorumluluğu ortaya çıkacaktır.

Banka hesabını kullandırma eyleminin söz konusu olduğu dolandırıcılık suçları iştirak hükümleri açısından ayrıca incelenmelidir. Yukarıda da değindiğimiz gibi banka hesabını kullandıran kişilerin işlenen suçlarla ilişkileri çoğunlukla hazırlık hareketleri aşamasında banka hesaplarının fiili kullanımını suçu asıl işleyen kişilere devretmekten ibarettir. Buna ek olarak, para transferlerinde veya paranın çekilmesinde de görev alan kişiler ise paranın hesaplarına geldiği ve suçun tamamlanmış bir aşamada görev almaktadır. Bu nedenle banka hesabını kullandıran kişilerin suç üzerinde fiil hakimiyeti kurmadıkları, suçun karar, plan ve icra aşamalarında bir rol oynamadıkları, suçun işlenip işlenmemesini başka kişilerin karar ve iradelerine bıraktıkları görülmektedir. Bu kişilerin eylemi banka hesaplarını kullandırarak suçun icrasını kolaylaştırmaktan ibarettir. Bu çerçevede banka hesaplarını kullandıran kişilerin işlenen dolandırıcılık suçlarından fail olarak sorumlu tutulmaları mümkün değildir. Bu kişiler ancak maddi yardım ile suçun icrasını kolaylaştırdıklarından dolayı yardım eden olarak sorumlu tutulmalıdır. Fakat uygulamada bu tür suçlardan dolayı banka hesabını kullandıran kişilerin çoğu zaman haksız yere fail olarak sorumlu tutulduğu görülmektedir⁶¹.

⁶⁰ "Sanık Muhammet'in, sanık Taner'i komşusu olduğu ve aynı iş yerinde çalıştıkları için tanıdığını, kendisine para geleceğini ancak kartının iptal olduğunu söyleyince güvendiği için hesap numarasını verdiğini ve hesabına gelen paradan pay almadığını savunması; sanık Taner'in sanık Muhammet dışında tanıdığı kişilerden de benzer bahanelerle hesap ve kart bilgilerini aldığı ve bu kişiler gibi sanık Muhammet'in de Taner'le tanışıklığından dolayı duydukları güvenle hesap ve kart bilgilerini paylaştığının anlaşılması karşısında, sanığın diğer sanıkların eylemlerine iştirak ettiğine dair cezalandırılmasına yeterli kesin, inandırıcı ve her türlü şüpheden uzak delil bulunmadığı gözetilmeden, beraati yerine mahkûmiyetine hükmedilmesi (...)" Y11.CD, 04.06.2024, E.2021/16966, K.2024/7470.

⁶¹ "1. Temyiz dışı sanık ...'in, katılanı telefonla arayarak kendisini ... Cumhuriyet Savcılığında görevli olarak tanıttığı ve katılana kimliğinin kullanılarak bankadan PKK örgütüne para havale edildiğini, bu nedenle yürütülen operasyon kapsamında hesabındaki parayı çekip verecekleri hesaba havale etmesi gerektiğini söylediği, bunun üzerine katılanın banka hesabındaki 10.000 TL parayı sanık ...'e ait hesaba yatırdığı anlaşılmaktadır.
2. Sanığın aynı yolla bir başka müşteri tarafından gönderilen parayı aynı banka şubesinden çekmek istediği sırada yakalandığı anlaşılmıştır.
3. Sanığın aşamalarda alınan savunmasında aralarındaki anlaşma gereğince ...'in isteği üzerine bankada hesap açtırdığını, hesabına gelen parayı çekerek ...'e verdiğini, karşılığında da ...'den para aldığını beyan etmiş, kimseyi dolandırmasının söz konusu olmadığını belirttiği görülmüştür.
4. Suç tarihi itibarıyla TCK'nın 157'nci maddesi kapsamında kalan sanığın eyleminin uzlaştırmaya

Bir banka hesabının dolandırıcılık suçu kapsamında birden fazla para transferi için kullanılması mümkündür. Aynı suç fiili çerçevesinde birden fazla para transferi tek bir fiil olarak kabul edilmelidir. Fakat birden fazla suçta para transferleri için kullanılan banka hesapları için zincirleme suç hükümlerinin uygulanabilirliği tartışılmalıdır. Yenilenen bir kast bulunmadığı sürece hukuki kesintiye uğrayana kadar yapılan para transferlerini tek bir eylem olarak kabul eden veya suçun işlenebilmesi için birden fazla işlemin varlığını arayan görüşlere katılmadığımızı yukarıda beyan etmiştik⁶².

Son olarak banka hesabını kullandıran kişilerin uygulamada çoğu zaman etkin pişmanlığa yönlendirildiği bilinmektedir. Bu şekilde, banka hesabını kullandıran kişiler adil ve etkin bir yargılama yapılmadan etkin pişmanlık hükümlerine zorlanarak suçlu olarak damgalanmaktadır. Adalet ve hakkaniyet yerine kovuşturmanın hızlıca sonuçlandırılmasını gözetken bu uygulamanın yanlış olduğunu belirtmek gerekmektedir.

4. Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu

Suçtan elde edilen gelirlerin kaynağını gizlemek ve bu gelirlere meşru bir görüntü kazandırmak amacıyla yapılan işlemlere suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama (eski tabirle kara para aklama) suçu denilmektedir⁶³. Özellikle

tabi olması nedeniyle dosya uzlaştırma bürosuna gönderilmiş, 17.04.2018 tarihli uzlaştırma raporuna göre katılanın uzlaştırmayı kabul etmemesi nedeniyle uzlaştırma işlemleri başarısız olmuştur.

5. Mahkemesince sanığın, para vermesi karşılığında hesabına yatan parayı temyiz dışı sanık ...'e verdiği dair tevii yolu ikrar içeren savunması, katılanın aşamalarda değişmeyen istikrarlı anlatımları, katılan tarafından para gönderilen banka hesabının sanığa ait olması, gönderilen paranın aynı gün sanık ... tarafından çekilmiş olduğunu gösterir banka yazı cevabı ve bu husustaki güvenlik kamera kayıtları ile tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde, cezadan kurtulmaya yönelik olduğu kanaatine varılan sanık savunmalarına itibar edilmeyerek sanık ...'in, ... ile birlikte hareket etmek suretiyle kendisini kamu görevlisi olarak tanıtarak katılanı kandırabilecek nitelikte hileli davranışlarla hataya düşürüp onun zararına haksız yarar sağladığı gerekçesiyle mahkumiyetine hükmedilmiştir." Y11.CD, 26.1.2023, E.2021/23822, K.2023/352. "(...) ilinde oto alım satım işi yapan şikayetçi ...'nıncom isimli internet adresinde satılık ilanı verilen Toyota Corolla marka aracı satın almak istediği ve ilanda ismi gözükken ... isimli şahıs zannıyla 0 542 665 55 73 no.lu hattı aradığı, burada görüştüğü şahısla araç satışı konusunda anlaştıkları, bu şahsın belirttiği banka hesabına toplam 150 TL kapora yatırdığı, daha sonra aracı almak için Isparta'ya geldiğinde muhatap olduğu şahısla görüşemediği, yapılan araştırmada banka hesabının temyiz dışı sanık ... isimli şahsa ait olduğu, bu şahsın banka kartını kullanması için diğer temyiz dışı sanık ...'e verdiği, ... alınan beyanında suça konu kartı kullanması için sanık ...'a verdiği, bu şekilde sanık ...'in internette sahte ilan vererek şikayetçi ...'den 150 TL haksız menfaat edinmek suretiyle üzerine atılı suçu işlediği iddia ve kabul olunan somut olayda; sanık savunmaları, şikayetçi anlatımları, bankadan gelen yazı cevapları ve tüm dosya kapsamına göre sanığın eyleminin sanığın eyleminin TCK 158/1-g maddesinde basın ve yayın araçlarının sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle nitelikli dolandırıcılık suçu olmasına rağmen, suçun niteliğinde yanılığa düşülerek sanığa fazla ceza tayin edilmesi (...)" Y23.CD, 5.10.2015, E.2015/2927 K.2015/4655. (Lexpera Veritabanı)

⁶² Bkz. "15549 s. Kanun m. 15 Başkası Hesabına İşlem Yapıldığıın Beyan Edilmemesi Suçu" başlığındaki açıklamalar.

⁶³ Kerim Çakır, *Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2016), 16.

uyuşturucu, silah ve insan kaçakçılığı suçlarından elde edilen büyük miktarda paranın yetkili mercilerin takibinden kaçırılarak ekonomik sistem içerisinde tedavüle sokulması ve kullanılabilmesi için geliştirilen çok çeşitli yöntemler bulunmaktadır. Para transferleri de bu yöntemlerin önemli bir parçasını oluşturmaktadır⁶⁴.

Günümüzde finansal ve teknolojik gelişmeler ile bankacılık sistemi içerisinde para transferleri oldukça basit ve hızlı olarak yapılabilmektedir. Önceden suçtan elde edilen paranın gizlenmesi için çeşitli ulaşım vasıtalarıyla bu paraların fiziksel olarak taşınması gerekmektedir artık bankacılık sistemi ile suç gelirleri hızlı bir şekilde aktarılmaktadır⁶⁵.

Suçtan elde edilen gelirlerin aklanması üç aşamalı bir süreçtir. İlk aşama olan yerleştirmede suçtan elde edilen gelirler mali sistem içerisine sokulmaya çalışılmakta; ikinci aşama olan ayırtırmada, yapılan çeşitli mali işlemler ile yasa dışı para, kaynağı olan suçtan uzaklaştırılmakta; üçüncü aşama olan bütünleştirmede ise suç gelirleri yasal gelirlerden ayırt edilemeyecek ölçüde yasal sisteme dahil edilerek kullanılmaktadır⁶⁶. Bu aşamalar ayrı ayrı gerçekleştirilebileceği gibi kullanılan yöntemlere göre birlikte de gerçekleştirilebilir. Suçtan kaynaklanan malvarlığının tespiti en başta daha kolayken ilerleyen süreçlerde zorlaşmaktadır⁶⁷.

Nakit paranın taşınması ve saklanması oldukça riskli olduğundan suç failleri bu paraların en hızlı şekilde finansal sisteme aktarılmasını istemektedir. Bunun için nakit olarak bankalara yatırılan paralar yurtdışındaki güvenli ülkelere ya da küçük meblağlar halinde yurtiçindeki farklı banka hesaplarına dağıtılmaktadır. Daha sonra paranın kaynağının takip edilememesi için çeşitli mali işlemler yapılmaktadır. En sonunda bu paralar normal ticari fonlar görüntüsünde yeniden mali sistem içerisinde dolaşıma sokulmaktadır⁶⁸. Bütün bu aşamaların amacı suçtan elde edilen gelirler ile kaynağı olan öncül suç arasındaki bağın mümkün olduğu kadar koparılmasıdır. Yapılan bu işlemlerde bankacılık işlemleri kullanılmakta olup belli bir menfaat karşılığında banka hesaplarının kullanılması da bu yöntemler arasındadır⁶⁹.

⁶⁴ Olgun Değirmenci, *Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu (Kara Para Aklama Suçu)*, (Ankara: Turhan Yayınevi, 2007), 39 vd; Sacit Yılmaz, "Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu", *Ankara Barosu Dergisi*, no. 2 (2011): 71, 75.

⁶⁵ Fatih Selami Mahmutoglu ve Serra Karadeniz, "Bankacılık Yöntemlerinin Kullanılması Kapsamında Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu," in *Prof. Dr. Seza Reisoğlu Armağanı* (Ankara Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 2016), 417; Çakır, *Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu*, 53.

⁶⁶ Değirmenci, *Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu*, 64-68.

⁶⁷ Çakır, *Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu*, 31.

⁶⁸ Mahmutoglu ve Karadeniz, "Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu," 437-39.

⁶⁹ Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama için kullanılan banka hesapları ve diğer yöntemler için bkz. Mahmutoglu ve Karadeniz, "Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu," 442 vd.

Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçunu düzenleyen TCK m. 282/1 “*Alt sınırı altı ay veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini, yurt dışına çıkararak veya bunların gayrimeşru kaynağını gizlemek veya meşru bir yolla elde edildiği konusunda kanaat uyandırmak maksadıyla, çeşitli işlemlere tâbi tutan kişi (...)*”nin cezalandırılacağını belirtmiştir.

Banka hesabını kullandıran kişilerin banka hesapları ile suçtan elde edilen paraları yurtdışına transfer etmesi veya yurt içinde çeşitli banka hesaplarına transfer ederek suçun kaynağını takip etmeyi zorlaştırması mümkündür. Bu eylemler suçtan elde edilen paraların aklanmasına, öncül suç ile suç geliri arasındaki bağlantının gizlenmesine ve kamu otoriteleri tarafından paranın kaynağının izinin sürülmesinin zorlaştırılmasına imkan sağlamaktadır. Banka hesabını kullandıran kişilerin banka hesaplarını bu şekilde kullandırmaları nedeniyle TCK m. 282/1 hükmünden dolayı sorumlulukları doğacaktır.

TCK m. 282/1’de düzenlenen suçun iki seçimlik hareketi bulunmaktadır. Bunlar; suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini yurtdışına çıkarma ile suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini gizlemek veya aklamak maksadıyla çeşitli işlemlere tabi tutmadır⁷⁰. Banka hesaplarının kullandırılması vasıtasıyla suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerinin aklanma gayesiyle yurtdışına transfer edilerek çıkarılması halinde ilk seçimlik hareket, yurt içindeki banka hesaplarına transfer edilmesi ya da menfaat karşılığında kullandırılan banka hesabına gelen paranın daha sonra nakit olarak çekilerek başka yöntemler ile aklanması halinde ikinci seçimlik hareket gerçekleşecektir. Seçimlik hareketlerden herhangi birinin gerçekleşmesi suçun oluşması için yeterli olacaktır⁷¹. Kullandırılan banka hesapları yoluyla gerçekleştirilen para transferleri, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini gizlemek veya aklamak maksadıyla çeşitli işlemlere tabi tutmanın önemli enstrümanlarından biri niteliğindedir.

Banka hesaplarını kullandıran kişilerin TCK m. 282/1’den dolayı sorumlu olabilmeleri için en azından olası kastla hareket etmeleri gerekmektedir. Yurtdışına çıkarma hareketi için kanun koyucu bir amaç veya saik şartına yer vermemiştir. Dolayısıyla bu suç olası kastla da işlenebilecektir⁷². Buna karşın ikinci seçim-

⁷⁰ Yılmaz, “Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu,” 82.

⁷¹ Ali Rıza Töngür, “Türk Ceza Kanununda Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu”, *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Aralık* 100, no. 2 (2014): 47. Yurtdışına çıkarma hareketinin kripto paralar ile gerçekleştirilmesi ayrıca tartışılmalıdır. Suçtan elde edilen gelirler ile banka hesapları vasıtasıyla kripto para borsalarından kripto varlıklar alınması, sonrasında yurtdışındaki hesaplara aktarılması ve aklanması mümkündür. Hatta bu yöntem ile yapılan ve büyük ölçüde denetimsiz olan kripto para transferlerinin takibi ve tespiti çok daha zordur. Bkz. Balcı ve Çakır, *Kripto Para ve Elektronik Para Suçları*, 121.

⁷² Mahmutoğlu ve Karadeniz, “*Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu*,” 487. Alman hukukunda banka hesabını kullandıran kişilerin kara para aklama suçu (Geldwäsche) açısından sorumluluğu subjektif unsur çerçevesinde ikiye ayrılarak incelenmektedir. Banka hesabını

lik hareketin gerçekleşmesi için bunların “*gayrimeşru kaynağını gizlemek veya meşru bir yolla elde edildiği konusunda kanaat uyandırmak*” maksadının varlığı gereklidir. Yurtiçinde bu amaçla banka transferi yapan kişinin eylemin amacını bilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla ikinci seçimlik hareket ancak doğrudan kast ile işlenebilecektir⁷³. Yukarıda incelediğimiz diğer suç tiplerinde banka hesabını kullandıran kişilerin kastının varlığına ilişkin yaptığımız açıklamalar burada da geçerlidir. Banka hesabını kullandıran kişilerin ilgili suça ilişkin kastının mevcut olduğu bir karine olarak kabul edilmemelidir. Somut olayda bu olgunun özel şartları göz önüne alınarak banka hesap sahibinin hesabının bu suç için kullanılacağını öngörüp öngörmediği ya da ikinci seçimlik harekette aranan maksat unsurunun olup olmadığı ayrıca incelenmelidir.

Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçunda iştirak hükümleri banka hesabını kullandıran kişiler açısından önem arz etmektedir. Bu suç tipi genel olarak çok sayıda kişinin katılımı ile işlenmektedir. Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçunda banka hesabını kullandıran kişilerin rolü ve katkısı incelendiğinde, bu kişilerin yine ancak yardım eden olarak sorumlu tutulması gerektiği kanaatindeyiz⁷⁴.

Karmaşık bir mekanizmayı içeren para aklama suçlarında çok sayıda para transferine ihtiyaç duyulmaktadır. Dolayısıyla bu suç tipinde de zincirleme suç hükümlerinin uygulanma imkânı bulunmaktadır. Mağdurun toplum olduğu bu suçta, bir suç işleme kararıyla farklı zamanlarda birden fazla aklama fiili için banka hesaplarının kullandırılması, zincirleme suç hükümlerinin uygulanmasını gerektirmektedir. Bununla birlikte mağdurun toplum veya devlet olduğu suçlarda zincirleme suçların uygulanabilmesi için bu suçlarda ayrıca belli bir kişinin mağdur edilmemiş olması gerekmektedir. Şayet toplum veya devlet dışında gerçek bir kişi de suçtan mağdur olmuşsa zincirleme suç hükümleri yerine gerçek içtima uygulanacaktır⁷⁵.

Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerinin takibini yapmak ve aklanmasını önlemek için çeşitli tedbirler alınmıştır. Özellikle bankacılık ve finans kuruluş-

kullandıran kişinin (finanzagent) StGB § 261/1’de düzenlenen temel halden sorumluluğu için kendisine transfer edilen paranın suç geliri olduğunu bilmesi yeterlidir. Şayet banka hesabını kullandıran kişi paranın suçtan kaynaklandığını bilmiyorsa StGB § 261/6’da düzenlenen ağır taksirle (leichtfertig) işlenen kara para aklama suçu gündeme gelecektir. NK-StGB/Altenhain, kn. 100.

⁷³ Töngür, “Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama,” 38-39.

⁷⁴ “Sanıklar ... ve ...’ın, kendi adlarına banka hesapları açtırmak veya bankalar üzerinden çeşitli işlemleri gerçekleştirmek veya bu işlemler doğrultusunda kullanılmak üzere vekaletname vermek suretiyle sanık ...’nın suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçunu işlemesi sırasında yardımda bulunarak suçun icrasını kolaylaştırdıkları anlaşılmakla; hukuki durumlarının TCK’nın 282/1, 39. maddeleri uyarınca cezalandırılmaları gerekirken yazılı gerekçeyle beraatlarına karar verilmesi (...)” Yargıtay 9. CD., E. 2014/4036 K. 2014/12444 T. 16.12.2014. (Lexpera Veritabanı)

⁷⁵ Koca ve Üzülmüş, s. 539. Konu ile ilgili görüş ve tartışmalar için bkz. Yağmur Müge Erdoğan, *Zincirleme Suç*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2023), s. 309 vd.

maktadır. Bu nedenle bilişim sistemleri üzerinden işlenen hırsızlık suçlarında çeşitli yöntemler ile mağdurun iradesinin hile ile yanıltılmasına gerek yoktur. Bu husus dolandırıcılık ve hırsızlık suçunun ayırt edilmesinde oldukça önemlidir⁷⁹. Online bankacılık bilgilerinin hile olmaksızın ve mağdurun izni ve rızası dışında ele geçirilmesi ve banka hesabında bulunan paraların menfaat karşılığında kullandırılan banka hesaplarına aktarılması halinde hırsızlık suçu oluşacak ve banka hesabını kullandıran kişiler hırsızlık suçundan sorumlu olduğu durumlardan birine örnek olarak verilebilir⁸⁰.

Bilişim sistemleri yoluyla hırsızlık suçunun işlenmesi için banka veya kredi kartının fiziki olarak elde bulunmasına gerek yoktur. Kart veya mobil bankacılık bilgileri ile nitelikli hırsızlık suçu işlenebilecektir⁸¹. Yargıtay uygulaması da bu yöndedir⁸². Dolayısıyla başkasının bilişim sistemine (hacking vb. yollar ile) izinsiz olarak girildikten sonra ele geçirilen online bankacılık bilgileriyle mağdurun hesabından kullandırılan banka hesaplarına para aktarılması halinde hırsızlık suçu oluşacak ve banka hesabını kullandıran kişiler hırsızlık suçundan dolayı sorumlu olacaktır. Fakat doktrinde, fiziki kart ele geçirilmeden sadece kartın üzerindeki bilgilerin temin edilmesi ve bu bilgiler ile haksız yarar sağlanması halinde TCK m. 244/4'te düzenlenen suçun oluşacağı yönünde bir görüş de bulunmaktadır⁸³. Şayet bu görüş kabul edilirse banka hesabını kullandıran kişilerin TCK m. 142/2-e bendinden değil TCK m. 244/4'ten sorumlu olması gerekecektir. Kanaatimizce ele geçirilen bilgiler ile banka nezdinde bulunan paraların faillerin istediği hesaplara geçirilmesi eylemi hırsızlık suçu olarak değerlendirilmelidir. Suçun sanal ortam ve araçlar ile işlenme-

⁷⁹ Ersan Şen, "Hırsızlık Suçları", *Ankara Barosu Dergisi*, no. 3 (2012): 339.

⁸⁰ "Şikayetçiler ile katılanın banka hesaplarına, haklarında beraat kararları verilen diğer sanıklara ait internet hatlarıyla ilgili bankanın internet bankacılığına hesap sahiplerinin kullanıcı adı ve şifreleriyle girilip, hesaplardaki belirli miktarlardaki paraları kendi hesaplarına havale ederek çekilmesi eylemlerinin, hesap sahibi sayısınca TCK.nun 142/2-e madde ve fıkrasında düzenlenen bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçlarını oluşturduğu gözetilmeden, suç vasfında yanılıya düşünülerek yazılı şekilde TCK.nun 244/4. maddesi uyarınca mahkumiyet hükümleri kurulması (...)", Y8.CD, 31.05.2017, E. 2017/7519, K. 2017/6376 (Lexpera Veritabanı).

⁸¹ Artuk, Gökçen, Alşahin vd., *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 593; Koca ve Üzülmöz, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 1032; Mustafa Özen, *Ceza Hukuku Özel Hükümler Cilt II*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 806; Şen, "Hırsızlık Suçları," 338-39.

⁸² "İnternet bankacılığı aracılığı ile mağdura ait banka hesabından, hükümlü ...'in hesabına havale yapılması şeklinde eylemin 5237 Kanun'un 142'nci maddesinin ikinci fıkrasının (e) bendinde düzenlenen bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunu oluşturduğu gözetilmeksizin, yazılı şekilde banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçundan kurulan hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarına karşı yapılan itirazın kabulü yerine yazılı şekilde reddine verilmesi, Kanun'a aykırı olup kanun yararına bozma talebi yerinde görülmiştir." Y8.CD, 28.3.2024, E. 2022/567 K. 2024/2892 (Lexpera Veritabanı).

⁸³ Durmuş Tezcan, Mustafa Ruhan Erdem ve R. Murat Önok, *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2022), 395; Özbek, Bacaksız ve Doğan, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 641; Doğan Soyaslan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, (Ankara: Yetkin Yayınları, 2016); Emre İkbâl Açıkgöz, *Bilişim Sistemleri Aracılığıyla Haksız Yarar Sağlama Suçu (TCK m. 244/4)*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2020), 128.

si, taşınır mal olarak paranın zilyedin rızası dışında alınması ve faillerin egemenlik alanına taşınması tanımına aykırılık taşımamaktadır.

Hırsızlık suçu kasten işlenebilen bir suçtur. Bunun yanında suç tipinde yer alan “*yarar sağlamak maksadıyla*” ifadesi kastın yanında maksat unsurunun varlığını da gerekli kılmaktadır. Bu nedenle suçun olası kast ile işlenmesinin mümkün olmadığını ileri süren yazarlar⁸⁴ olduğu gibi hırsızlık suçunun olası kastla işlenebileceğini kabul eden yazarlar⁸⁵ da bulunmaktadır. Bir suç tipinde maksat, amaç, saik gibi unsurlara yer verilmesi o suçun artık olası kastla işlenmesine engel olacaktır. Dolayısıyla banka hesabını kullandıran kişilerin hesaplarının araç olarak hırsızlık suçunda kullanılabilirliğini öngörmeleri ve kabullenmeleri yeterli olmayacak, maksat unsurunun varlığı da aranacaktır. Bu doğrultuda, banka hesabını kullandıran kişinin hırsızlık suçu açısından ancak kasten ve yarar sağlama maksadının varlığı halinde sorumlu olması mümkün olacaktır.

İştirak açısından değerlendirdiğimizde, banka hesabını kullandıran kişilerin hırsızlık suçları açısından da kural olarak yardım eden konumunda bulunduğu, müşterek fail olarak kabul edilebilmesi için diğer suç ortakları ile birlikte birlikte suç işleme kararı ve fiil üzerinde hakimiyet tesisine ihtiyaç olduğu görüşündeyiz. Hırsızlık suçu için birden fazla para transferinde kullanılan banka hesaplarında zincirleme suç hükümlerinin uygulanması kural olarak mümkündür. Fakat bilişim sistemleri yoluyla hırsızlık suçu çoğu zaman farklı mağdurlara karşı işlendiğinden zincirleme suç hükümlerinin uygulama alanı oldukça dardır. Örneğin, birden çok kişinin mobil bankacılık bilgilerinin hackleme yoluyla ele geçirilmesi ve bu hesaplardaki paranın aynı banka hesabına aktarılması halinde, farklı mağdurlara karşı işlendiğinden dolayı zincirleme suç hükümleri uygulanmayacak ve mağdur sayısı kadar hırsızlık suçu oluşacaktır. Banka hesabını kullandıran kişinin sorumluluğu da buna göre belirlenecektir.

Bilişim sistemleri yoluyla haksız çıkar elde edildiği durumlarda hırsızlık suçunun gerçekleşme ihtimali oldukça sınırlı olup genellikle dolandırıcılık suçu veya bilişim sistemlerinde işlenen başka suçlar söz konusu olmaktadır⁸⁶. Menfaat karşılığında kullandırılan banka hesapları da daha ziyade dolandırıcılık suçlarında görülmektedir. Fakat yukarıda belirtildiği üzere bir hile olmaksızın başkalarının banka hesap bilgilerinin ele geçirilmesi yoluyla mağdurların hesapları boşaltılmakta ve bu işlemlerde bu tür banka hesapları da kullanılmaktadır. Bu durumda banka hesabını kullandıran kişilerin TCK m. 142/2-e kapsamında nitelikli hırsızlık suçundan sorumlulukları söz konusu olacaktır.

⁸⁴ Mahmut Koca ve İlhan Üzülmez, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2022), 706.

⁸⁵ Artuk, Gökçen, Alşahin vd., *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 572; Tezcan, Erdem ve Önok, *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, 786; Özbek, Bacaksız ve Doğan, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 656.

⁸⁶ Gani Kamışlı, *Yargıtay Kararları Çerçevesinde Hırsızlık Suçu*, (Ankara: Seçkin yayınevi, 2017), 164; Tezcan, Erdem ve Önok, *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, 769.

6. Terör Örgütüne Finansman Sağlanması Suçu

Terör faaliyetleri Türkiye'nin yanı sıra dünyanın pek çok yerinde kamu düzeni ve güvenliğini tehdit eden en önemli sorunlardan birini teşkil etmektedir. Terör örgütleri ile mücadelede finans kaynaklarının kesilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle 1999 tarihli Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşme imzalanmıştır. Ulusal mevzuatta da çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Son olarak 2013 yılında kabul edilen 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun (6415 s. Kanun) m. 3'te fon sağlanması ve toplanması yasak olan fiiller ve m. 4'te terörizmin finansmanı suçu düzenlenmiştir⁸⁷.

Bankacılık sistemlerinin gelişen teknolojilere ayak uydurması, ATM kartlarının gerçek sahipleri dışında kartı bulunduran ve şifreyi bilen kişiler tarafından kullanılabilir olması, online bankacılık sisteminin gelişmesi ile birlikte bir banka görevlisi ile yüz yüze gelmeden hemen hemen bütün işlemlerin yapılabilmesi ve para transferlerinin bu şekilde kolaylaşması terör örgütlerinin bu sistemlere yönelmelerini sağlamıştır⁸⁸. Terör örgütleri öğrenciler başta olmak üzere finansal zorluklar yaşayan kişilerin banka hesap ve şifrelerini belli bir ücret karşılığında kullanarak önemli miktarda fon transferi yapmakta, bu yolla para aklamakta veya örgüt üyelerine kaynak ulaştırmaktadır. Hesap sahipleri genelde sıradan kişiler olduğu için kamu otoritelerinin dikkatini çekmemektedir. Şüpheli işlemler fark edilip hesap sahipleri yakalandığında ise bu kişilerin banka hesaplarını kullandıran ve bunun dışında hesap hareketleri ile bir ilgisi olmayan kişiler olduğu ortaya çıkmaktadır⁸⁹.

6415 s. Kanun m. 4/1, *“üçüncü madde kapsamında suç olarak düzenlenen fiillerin gerçekleştirilmesinde tümüyle veya kısmen kullanılması amacıyla veya kullanılacağını bilerek ve isteyerek belli bir fiille ilişkilendirilmeden dahi bir teröriste veya terör örgütlerine fon sağlayan veya toplayan kişi, fiili daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”* hükmünü içermektedir.

Terörizmin finansmanı suçu eylem unsuru açısından incelendiğinde, fon sağlama ve fon toplama olmak üzere iki bağlı ve seçimlik hareketin düzenlendiği görülmektedir. Fon sağlama failin kendi malvarlığından veya başkasından temin ettiği fon niteliğindeki ekonomik değeri terörizmin finansmanı için bizzat sağlamasıdır. Fon toplama eylemi ise başkalarından toplanan fonların terör örgütünün finansmanı için aktarılmasına aracılık edilmesidir⁹⁰.

⁸⁷ Yeşim Yılmaz, “Terörizmin Finansmanı Suçu”, *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 17, no. 3 (2020): 180-81.

⁸⁸ Hasan Aykın ve H. Kevser Sözen, *Terörün Finansmanı ile Mücadele*, (Ankara: MASAK Yayın No: XX, 2008), 44.

⁸⁹ Aykın ve Sözen, *Terörün Finansmanı ile Mücadele*, 45.

⁹⁰ Murat Balcı, Kerim Çakır ve Neşat Başoğlu, *Terörizmin Finansmanı Suçu (TFÖHK m. 4/1), Silahlı Terör Örgütüne Yardım Suçu (TCK m. 314/3, m. 220/7, m. 314/2) ve Bu Suçların Ayrımı*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2022), 53; Mehmet Gödekli, *Terörizmin Finansmanı Suçu*, (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2017), 291-94.

Manevi unsur açısından incelendiğinde bu suçun ancak doğrudan kastla işlenebileceği anlaşılmaktadır. 6415 s. Kanun m. 4/1 hükmü terörizm için sağlanan veya toplanan fonların yasaklanan fiillerin gerçekleştirilmesi “*amacıyla veya kullanılacağını bilerek ve isteyerek*” sağlanması veya toplanmasından söz etmiştir. Dolayısıyla kanun koyucu bu suç tipinin manevi unsurunda “*amaç*” unsuruna da yer vermiştir. Bu nedenle terörizmin finansmanı suçunda suç tipinde belirtilen amaç unsurunun eksik olduğu durumlarda ceza sorumluluğu doğmayacaktır⁹¹. Bu doğrultuda, banka hesabını kullandıran kişilerin terörizmin finansmanı suçu açısından kastının bulunmadığı durumların yanında sadece olası kast veya genel kast ile hareket ettiği hallerde de ceza sorumluluğu doğmayacaktır.

İştirak hükümleri açısından incelendiğinde, banka hesabını kullandıran kişilerin terörizmin finansmanı suçundan dolayı ancak yardım eden olarak sorumlu tutulabileceği görülmektedir. Çünkü terörizmin finansmanı suçunda fon sağlama ve fon toplama olmak üzere kanuni tipe uygun iki eylem tanımlanmıştır. Banka hesabını kullandıran kişilerin eylemi, sağlanan ve toplanan fonların aktarılmasına aracılık etmekten ibarettir. Bu durumda banka hesabını kullandıran kişi, suç fiili üzerinde hakimiyet kurmamakta, sadece suçun icrasını kolaylaştırmaktadır. Dolayısıyla banka hesabını kullandırma eylemi ancak yardım etme açısından sorumluluk doğurabilecektir. Aksi bir görüş kıyas yasağına aykırı olacak şekilde suçun kapsamının genişletilmesine neden olacaktır⁹². Buna karşın Yargıtay’ın para transferine aracılık eden şahsı fail olarak sorumlu tuttuğu kararlar da bulunmaktadır⁹³.

Zincirleme suç hükümleri açısından terörizmin finansmanı suçu özellik arz etmemekte olup yukarıda yer verdiğimiz görüş ve açıklamalar burada da geçerlidir. Terörizmin finansmanı suçunda mağdurun toplum olması da göz önüne alındığında bu suç nedeniyle farklı zamanlarda aynı banka hesabıyla yapılan birden fazla para transferinden dolayı zincirleme suç hükümlerinin uygulanma ihtimali yüksektir.

⁹¹ Balcı, Çakır ve Başoğlu, *Terörizmin Finansmanı Suçu*, 71; Gödekli, *Terörizmin Finansmanı Suçu*, 312-13.

⁹² Aynı yönde; Balcı, Çakır ve Başoğlu, *Terörizmin Finansmanı Suçu*, 83; Gödekli, *Terörizmin Finansmanı Suçu*, 294; Yılmaz, “Terörizmin Finansmanı Suçu,” 232-33.

⁹³ “*Terör örgütüne finansal destek sağlamak amacıyla yurtdışından kendi adına havale edilen 1000 avroyu bankadan çekip kırsalda bulunan PKK terör örgütü mensuplarına ulaştıran sanığının eyleminin (...) 6415 sayılı Kanunun 4. Maddesinde düzenlenen terörizmin finansmanı suçuna TCK m. 37. Maddesi kapsamında iştirak olarak değerlendirilmesi gerektiği gözetilerek,*” Y9.CD, 11.10.2013, K. 6766/12505. Karar için bkz. Balcı, Çakır ve Başoğlu, *Terörizmin Finansmanı Suçu*, 82. “*Terör örgütüne finansal destek sağlamak amacıyla yurtdışından kendi adına havale edilen 1000 avroyu bankadan çekip kırsalda bulunan PKK terör örgütü mensuplarına ulaştıran sanığın eyleminin suç tarihinde yürürlükte bulunan 3713 sayılı Kanunun 8/1, hüküm tarihinden sonra yürürlüğe giren 6415 sayılı Kanunun 4. maddelerinde düzenlenen terörizmin finansmanı suçuna TCK’nın 37. maddesi kapsamında iştirak olarak değerlendirilmesi gerektiği gözetilerek (...),* Y9.CD, 11.10.2013, E. 2012/6766 K. 2013/12505 (Lexpera Veritabanı). İlgili kararlarda para transferlerine aracılık edenler, örgütle belli bir başa sahip kişiler olarak anlaşılmaktadır. Dolayısıyla bu kişiler, bir suç fenomeni olarak incelediğimiz banka hesabını kullandıran kişi profiline tam olarak uymamaktadır. Kanaatimizce, belirttiğimiz profilde bir kişinin sadece fonların transferinde banka hesabının kullanılması nedeniyle fail olarak sorumlu tutulması hukuken mümkün değildir.

SONUÇ

Banka hesaplarının kullandırılması, teknolojik gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkan ve suç dünyasının büyük bir hevesle kullanmaya başladığı yeni bir fenomendir. Bu fenomenin toplumsal, kriminolojik ve hukuki yönleri bulunmaktadır.

Bu çalışmamızda öncelikle banka hesabının kullandırılması kavramının çerçevesini çizmeye çalıştık. Menfaat karşılığında kullandırılan banka hesaplarının suç mekanizmasında nasıl kullanıldığını, hangi görevleri icra ettiğini, hedef grupların ve kullanılan yöntemlerin neler olduğunu inceledik. Banka hesaplarını menfaat karşılığında suç faaliyetleri için kullandırmanın ulusal ve uluslararası düzeyde önemli bir soruna dönüştüğünü tespit ettik. Çeşitli nedenler ile banka hesabını suç örgütlerine kullandıran insan sayısının hızlı bir şekilde artması, kullandırılan banka hesapları nedeniyle asıl suç faillerinin tespitinin zorlaşması ve suçla mücadelenin sekteye uğraması, bu sorunun insani ve adli iki önemli boyutunu oluşturmaktadır.

Karşılaştırmalı hukukta banka hesabı kullandırma konusunun kavramsallaşma sürecini tamamladığını, kamu otoritelerinin bu sorunla mücadele için harekete geçtiğini ve bu konuda çeşitli akademik çalışmaların yapıldığını görmekteyiz. Türk hukukunda bu konuya ilişkin akademik bir çalışma bulunmadığı gibi olgunun kendisi de daha tam olarak anlaşılammıştır. Yargı uygulamasında bu olguya özel olarak yer verilmediği ve özel bir adlandırmanın yapılmadığı görülmektedir. “*Banka hesaplarının kiralanması*” şeklindeki popüler adlandırmanın hukuki olarak sorunlu bir ifade olması nedeniyle “*banka hesaplarının kullandırılması*” şeklinde bir ifadenin daha doğru olacağı sonucuna vardık.

Çalışmamızın esas konusunu banka hesaplarının kullandırılmasından kaynaklanan ceza sorumluluğu oluşturmaktadır. Farklı suç tiplerinde üçüncü kişilere ait banka hesaplarının bir suç enstrümanı olarak kullanılmasına başvurulabilmektedir. Bu nedenle çalışmamızda menfaat karşılığı kullandırılan banka hesaplarının yoğun olarak görüldüğü temel suç tiplerini tespit edip ayrı ayrı ele aldık. Her ne kadar banka hesaplarını kullandırma eylemi ortak olsa da her suç tipinin karakteristik özellikleri farklılık göstermekte ve banka hesabını kullandıran kişilerin cezai sorumlulukları bundan etkilenmektedir. Bu doğrultuda incelediğimiz suç tiplerinde suçun kendi yapısal unsurları ile banka hesabını kullandırma eylemi arasındaki ilişkiyi öz olarak ele almaya çalıştık. Bu esnada mahkeme kararlarına mümkün olduğu kadar sık başvurmaya çalıştık. Fakat bu konu yargı uygulamasında henüz ortak bir terim ile ifade edilmediği ve mahkeme kararlarında çoğu zaman ayrıca ele alınmadığı için yeterli miktarda karara ulaşmakta önemli sorunlar yaşadık.

Yapılan incelemeler neticesinde bir menfaat karşılığında kullandırılan banka hesapları ile ilgili bir yasal boşluğun bulunmadığı, fakat çoğu yargılamada bu yeni suç fenomeninin özel nitelikleri göz önüne alınmadan kararlar verildiği

görülmektedir. Banka hesabını kullandıran kişilerin yardım eden olarak sorumlu tutulması gerekirken çoğu mahkeme kararında fail olarak sorumlu tutulduğu görülmektedir. Bunun yanında her bir suç tipinin özelliklerine göre banka hesabını kullandıran kişilerin kastının titizlikle incelenmesi gerekirken bu incelemenin çoğu durumda yüzeysel olarak yapıldığı ve kastın varsayımsal olarak mevcut kabul edildiği görülmektedir. Ayrıca banka hesabını kullandıran kişiler açısından çeşitli durumlarda uygulanabilecek nitelikteki haksızlık hatası ve dolaylı faillik gibi kurumlara yargı kararlarında herhangi bir şekil yer verilmediği görülmektedir. Bunların yanında, özellikle dolandırıcılık suçlarına ilişkin yargı pratiğinde, banka hesabını kullandıran kişiler adil ve etkili bir yargılama yerine öncelikle etkin pişmanlık hükümlerine yönlendirilmektedir. Pratik gayeler ile yapılan bu uygulamalar adalet ve hakkaniyetten uzaktır.

Her geçen gün daha fazla karşılaşılan bu olgu ile mücadelenin ceza hukuku boyutunda adil ve caydırıcı sonuçlar alınabilmesi için daha fazla çalışma yapılması ve yargı düzeyinde ayrı bir kavram olarak ele alınıp değerlendirilmesinin buna göre yapılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, Emre İkbâl. *Bilişim Sistemleri Aracılığıyla Haksız Yarar Sağlama Suçu (TCK m. 244/4)*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.
- Açıkgöz, Emre İkbâl. *Müşterek Faillik - Suça İştirakta Karşılıklı İsnadiyet*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2024.
- Akbulut, Berrin. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2022.
- Altenhein, Karsten. “StGB § 261 Geldwäsche.” In *Nomos Kommentar StGB*, edited by Urs Kindhauser, Ulfrid Neumann, Hans-Ullrich Paefgen and Frank Saliger: Nomos Verlag, 2023.
- Artuk, M. Emin, Gökçen, Ahmet, Alşahin, M. Emin ve Çakır, Kerim. *Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2022.
- Artuk, Mehmet Emin, Gökçen, Ahmet, Alşahin, M. Emin ve Çakır, Kerim. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2022.
- Aydın, Devrim. “Dolandırıcılık Suçu.” *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi* 11, no. 2 (2021): 649-705.
- Aykın, Hasan ve Sözman, H. Kevser. *Terörün Finansmanı ile Mücadele*. Ankara: MA-SAK Yayın No: XX, 2008.
- Balcı, Murat ve Çakır, Kerim. *Kripto Para ve Elektronik Para Suçları*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2023.
- Balcı, Murat, Çakır, Kerim ve Başoğlu, Neşat. *Terörizmin Finansmanı Suçu (TFÖHK m. 4/1), Silahlı Terör Örgütüne Yardım Suçu (TCK m. 314/3, m. 220/7, m. 314/2) ve Bu Suçların Ayrımı*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2022.
- Bekkers, Luuk Marc Jacobus ve Leukfeldt, ER. “Recruiting Money Mules on Instagram: A Qualitative Examination of the Online Involvement Mechanisms of Cybercrime.” *Journal of Deviant Behavior* 44, no. 4 (2023): 603-19.
- Bekkers, Luuk, Van Houten, Ynze, Spithoven, Remco ve Leukfeldt, Eric Rutger. “Money Mules and Cybercrime Involvement Mechanisms: Exploring the Experiences and Perceptions of Young People in The Netherlands.” *Journal of Deviant Behavior* 44, no. 9 (2023): 1368-85.
- Belci, Ozancan. “Spor Müsabakalarında Yasadışı Bahis ve Şans Oyunu Suçları.” *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 11, no. 2 (2021): 379-418.
- Choo, Kim-Kwang Raymond. “Money Laundering and Terrorism Financing Risks of Prepaid Cards Instruments.” *Asian Journal of Criminology* 4, no. 1 (2009): 11-30.
- Çakır, Kerim. *Suça İştirakte Müşterek Faillik*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2022.
- Çakır, Kerim. *Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2016.
- Çelen, Ömer. *Bir İştirak Şekli Olarak Yardım Etme (Asli Fail Yardım Eden Ayrımı)*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2020.
- Değirmenci, Olgun. *Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu (Kara Para Aklama Suçu)*. Ankara: Turhan Yayınevi, 2007.

- Dülger, Murat Volkan. *Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023.
- Erdoğan, Yağmur Müge. *Zincirleme Suç*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2023).
- Galdo, Michael C., Tait, Monica E. ve Feldman, Lisa E. “Money Mules: Stopping Older Adults and Others from Participating in International Crime Schemes.” *Department of Justice Journal of Federal Law and Practice* 66, no. 7 (2018): 95-112.
- Gödeklî, Mehmet. *Terörizmin Finansmanı Suçu*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2017.
- Göktürk, Neslihan. “Suçun Yasal Tanımında Yer Alan “Hukuka Aykırılık” İfadesinin İcra Ettiği Fonksiyon.” *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 7, S. 3 (2016): 407-450.
- Hulsse, Rainer. “The Money Mule: Its Discursive Construction and the Implications.” *Vanderbilt Journal of Transnational Law* 50, no. 4 (2017): 1007-32.
- İçer, Zafer ve Akıncı, Cansu. “Spor Müsabakalarında Yasadışı Bahis ve Şans Oyunu Suçları (7258 Sayılı Kanun m. 5).” *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 29, no. 2 (2023): 981-1002.
- Kamışlı, Gani. *Yargıtay Kararları Çerçevesinde Hırsızlık Suçu*. Ankara: Seçkin yayınevi, 2017.
- Kaplan, İbrahim. “Banka Hesabı Türleri, Hesap Sahibinin ve Hesap Türünün Tayininden Uygulanacak Kurallar.” *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi* 49, no. 01 (1994): 273-89.
- Kılıç, Ahmet *Suçların İctimai Bağlamında Fiil teklifi*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2023.
- Koca, Mahmut ve Üzülmöz, İlhan. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2023.
- Koca, Mahmut ve Üzülmöz, İlhan. *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2022.
- Koç, Orçun. *Teori ve Uygulamada Hırsızlık Suçları*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2023.
- Koç, Ziya. “Belirsiz Sayıda Kişiyi Karşı Bilişim Sistemleri Aracılığıyla İşlenen Dolandırıcılık Suçu.” In *5. Türk-Kore Ceza Hukuku Günleri Karşılaştırmalı Hukukta Ekonomik Suçlar Uluslararası Sempozyumu Tebliğler Kitabı* edited by Cumhur Şahin ve Faruk Turhan İzzet Özgenç. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2020.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami ve Karadeniz, Serra. “Bankacılık Yöntemlerinin Kullanılması Kapsamında Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu.” In *Prof. Dr. Seza Reisoğlu Armağanı*, 415-502. Ankara Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 2016.
- Meran, Necati. *Dolandırıcılık, Sahtecilik, Güveni Kötüye Kullanma*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2016.
- Metz, Jochen. “Neue Phänomene bei Kriminalität und Rechtsmissbrauch.” *Juristische Rundschau* 2019, no. 10 (2019): 492-502.
- Neuheuser, Stephan. “Die Strafbarkeit des Bereithaltens und Weiterleitens des durch” Phishing erlangten Geldes.” *Neue Zeitschrift für Strafrecht* 28, no. 9 (2008): 492-97.
- Özbek, Veli Özer. *Ekonomi Ceza Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2023.
- Özbek, Veli Özer, Bacaksız, Pınar ve Doğan, Koray. *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2023.

- Özen, Mustafa. *Ceza Hukuku Özel Hükümler Cilt II*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2023.
- Özgenç, İzzet. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2023.
- Özgenç, İzzet ve Yurtlu, Fatih. “Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçları Bakımından Teori ve Uygulamada Ortaya Çıkabilecek Sorunlara İlişkin Bir Değerlendirme.” In *5. Türk-Kore Ceza Hukuku Günleri Karşılaştırmalı Hukukta Ekonomik Suçlar Uluslararası Sempozyumu Tebliğler Kitabı*, edited by Cumhur Şahin ve Faruk Turhan İzzet Özgenç. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2020.
- Raza, Muhammad Subtain, Zhan, Qi ve Rubab, Sana. “Role of Money Mules in Money Laundering and Financial Crimes a Discussion Through Case Studies.” *Journal of Financial Crime* 27, no. 3 (2020): 911-31.
- Schwab, Dieter. “BGB § 819 Verschärfte Haftung bei Kenntnis und bei Gesetzes- oder Sittenverstoß.” In *Münchener Kommentar zum BGB*, edited by Franz Jürgen Säcker, Roland Rixecker, Hartmut Oetker and Bettina Limperg. München: Verlag C.H. BECK München, 2024.
- Semiz, Murat. *Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2022.
- Soyaslan, Doğan. *Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2016).
- Şen, Ersan. “Hırsızlık Suçları.” *Ankara Barosu Dergisi*, no. 3 (2012).
- Tezcan, Durmuş, Erdem, Mustafa Ruhan ve Önok, R. Murat. *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2022.
- Töngür, Ali Rıza. “Türk Ceza Kanununda Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu.” *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Aralık 100, no. 2 (2014): 37-64.
- Yılmaz, Sacit. “Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama Suçu.” *Ankara Barosu Dergisi*, no. 2 (2011): 69-98.
- Yılmaz, Sacit. *Türk Ceza Hukuku Sisteminde Siber Suçlar*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2023.
- Yılmaz, Yeşim. “Terörizmin Finansmanı Suçu.” *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 17, no. 3 (2020): 177-267.

İnternet Kaynakları

- Baden-Württemberg Landes Kriminalamt. “Finanzermittlungen Jahrbuch 2010”. Erişim Tarihi: Temmuz 11, 2024. https://ub01.unituebingen.de/xmlui/bitstream/handle/10900/80311/Finanzermittlungen_20101.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
- EUROPOL. “European Money Mule Action leads to 1 803 arrests”. Erişim Tarihi: Temmuz 11, 2024. <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/european-money-mule-action-leads-to-1-803-arrests>.
- EUROPOL. “Money Muling”. Erişim Tarihi: Temmuz 09, 2024, https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/austria_flyer.pdf.
- EUROPOL. “Public Awareness and Prevention Guides - Money Muling”. Erişim Tarihi: Temmuz 02, 2024, <https://www.europol.europa.eu/operations-services-and-innovation/public-awareness-and-prevention-guides/money-muling>.
- Lexpera Veritabanı, Erişim Tarihi: Ağustos 5, 2024, <https://www.lexpera.com.tr/>
- MASAK. “Faaliyet Raporu 2023”. Erişim Tarihi: Temmuz 20, 2024. <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/12/2024/04/Faaliyet-Raporu-2023.pdf#page=39.11>.

- Milliyet Gazetesi. “‘Kiralık banka hesabı’ tuzağında şok detaylar: 300 bin liraya yüzde 8’lik pay!”. Erişim Tarihi: Temmuz 07, 2024. <https://www.milliyet.com.tr/gundem/kiralik-banka-hesabi-tuzaginda-sok-detaylar-300-bin-liraya-yuzde-8lik-pay-7047177>.
- NTV Haber. “‘Yüksek kazançla kiralık banka hesabı aranıyor’ ilanlarına dikkat! Baş şüpheli olabilirsiniz”. Erişim Tarihi: Temmuz 07, 2024. https://www.ntv.com.tr/galeri/turkiye/yuksekkazancla-kiralik-banka-hesabi-araniyor-ilanlarina-dikkat-bas-supheli-olabilirsiniz,HqAo_4MrskenlhMKuQStRg.
- TBMM Kanun ve Mevzuat. “5549 sayılı Kanun m. 15 Gerekçesi”. Erişim Tarihi: Temmuz 17, 2024. <https://mevzuat.tbmm.gov.tr/Kanun/KanunDetay?YasamaKanunId=f72877bd-c1cb-037b-e050007f01005610&kanunNumarasi=5549#step-2>.
- TRT Haber. “‘Banka hesabınızı kiralayın’ mesajına dikkat”. Erişim Tarihi: Temmuz 07, 2024, <https://www.trthaber.com/haber/gundem/banka-hesabinizi-kiralayin-mesajina-dikkat-654878.html>.
- Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı. “Ticaret Bakanlığı İban Kiralama İlanları Başta Olmak Üzere Sosyal Mühendislik Dolandırıcılıklarına Karşı Harekete Geçti”. Erişim Tarihi: Temmuz 07, 2024. <https://ticaret.gov.tr/haberler/ticaret-bakanligi-iban-kiralama-ilanlari-basta-olmak-uzere-sosyal-muhendislik-dolandiriciliklarina-karsi-hareket-e-gecti>.